

דור ה-Y בישראל, פרק 11 מדייט לדייט - נקודות מפגש ושוּקֵי-היכרויות

עוז אלמוג, תמר אלמוג

נוצר ב-1/28/2014

צעירים בישראל
גיא פריבס

הדרך הארוכה מהשידוך לדייט

המהפכה החילונית של הציונות הביאה לשינויים חשובים בתרבות השידוכים היהודית. עם קום המדינה הצטמצמה מעורבותם של ההורים במשפחות החילוניות לפיקוח לא פורמאלי על בחירת בן או בת הזוג של צאצאיהם ("מה אבא שלו עושה?" "מה המוצא

של ההורים?") ולאשרור הבחירה. את השדכנים המקצוענים החליפו קרובי משפחה, חברים וידידים. ההסתייעות בשדכן או בפרסום מודעה בעיתון נחשבה באותה עת לבלתי מכובדת ומביכה, ורווקים התביישו לחשוף את העובדה שהם נעזרים באמצעים האלה כדי למצוא לעצמם בן או בת זוג.¹ העצות שהשיאו שדכנים באותה התקופה התאפיינו בתפיסה שוביניסטית והופנו בעיקר לנשים, אף שתופעת הרווקות לא ייחדה רק אותן. הומלץ להן להיות "נשים טובות" כלומר להקטין ציפיות ולרצות את הגברים שלצידן.

בשלהי שנות השבעים נעשו מודעות השידוכים נפוצות יותר בעיתונות והוקדשו לכך מדורים שלמים. הן התאפיינו בקיצור (לרוב עד 15 מילים) ובסגנון יבש ותכליתי, שכלל פרטים מעטים על המחפשים, כגון, גיל, גובה ומספר תכונות אישיות (למשל: "גבר נאה, מבוסס 173/35, מחפש אישה עדינה, יפה וחברית מתחת לגיל 30"). לראשונה הופיעו גם המונחים "פנויים" ו"פנויות" במקום "רווקים" ו"רווקות", ו"היכרויות" ו"דייטים" במקום "שידוך".²

גם הרדיו הצטרף לחגיגת השידוכים, כאשר בשנת 1983 עלתה לשידור בקול ישראל התוכנית "חבר מאתו כוכב" (בעריכתה ובהפקתה של מלכה למדן). התוכנית אירחה באולפן גברים ונשים (בדרך כלל משכילים) שביקשו להכיר בני זוג. האורח או האורחת סיפרו על עצמם ועל חייהם, ושוחחו בטלפון עם חצי תריסר גברים או נשים כדי ליצור קשר. התוכנית תרמה לשבירת הטאבו החברתי, הקובע שאין מדברים על הנושא בפומבי. העובדה ששובצו בתוכנית גברים ונשים פנויים בעלי רמה, שברה גם את המוסכמה שהייתה מקובלת עד אז בחברה הישראלית, כאילו שאל משרדי ההיכרויות והשידוכים פונים כל הלא-יוצלחים.

יותר ויותר מודעות כיוונו לא לנישואים אלא לקשר חד-פעמי, לרוב קשר מיני מזדמן - תופעה שכלל לא הייתה קיימת עד שנות השמונים. למעשה, שוק ההיכרויות הפך מאז-למגירת לבם של פנויים ופנויות רבים - ל"שוק בשר", שבו אפשר ליפול לא אחת בפח של מי שמחפש מין במסווה של אהבה. שתי המטרות הנוגדות - מין מזדמן מחד וקשר אהבה יציב מאידך - יצרו מערכת שלמה של קודים מוסכמים שבהם מועבר המסר במדורי ההיכרויות. לעתים

היו הקודים הללו גלויים ומפורשים כגון: "למטרת נישואים", "לבניית קן" או "קשר לחיים", ולעתים היו הקודים מפורשים פחות וחבויים יותר, כגון: "רציני", "קשר רציני" או "למטרה רצינית".

משנות התשעים ואילך החלו כלי התקשורת למיין את מדורי ההיכרויות לתתי-מדורים שחלקם התמקדו בהיכרות רצינית וחלקם האחר בהיכרות לא מחייבת. המדריך השבועי "פנאי פלוס", שיצא לאור לראשונה בראשית שנות התשעים, הגדיל לעשות, ויצר חלוקה מפורטת יותר של קטגוריות במדור ההיכרויות, ובהן: "בן זוג", "בת זוג", "קשר", "יחסים", "בנות האוהבות בנות", "בנים האוהבים בנים", "ליווי ואירוח למבוגרים בלבד", "שיחות טלפוניות למבוגרים בלבד" ו"קשר אחר".

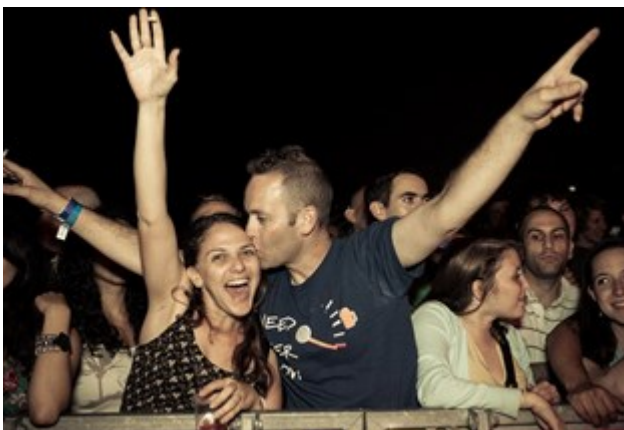
עם השנים התרחבה תעשיית ההיכרויות, התבזרה והתמסחרה, בהשפעת מהפכת הטלוקומוניקציה. כך למשל, השימוש בסרטי וידיאו, בטלטקסט, במאגרי מידע ממוחשבים, בשירותי טלפון (שירות בזק לפנויים פנויות) ובתיבות קוליות ("טלקשר") החליפו בהדרגה את תיבות הדואר המסורתיות.

גם ערוץ הטלוויזיה הישראלי המסחרי הצטרף לחגיגת השידוכים, כאשר הסנונית הראשונה היתה תוכניתה של רבקה מיכאלי 'בלינד דייט'³, שעלתה לשידור בערוץ השני ב-1995. אהבתו של הקהל הישראלי לרכילות, למציצנות ולדינאמיקה קבוצתית, עודדו את הזכיינים הישראליים לרכוש זכויות שידור של תכניות ריאליטי אמריקאיות מצליחות וכן להפיק תכניות ריאליטי מקומיות. עם השנים שודרו תוכניות רבות מהז'אנר, גם בתחום ההיכרויות. בין הפופולאריות ביותר אפשר למנות את 'קחי אותי שרון', 'מפרץ האהבה', 'הרווק', 'הרווקה' ו'מי רוצה לתפוס מיליונר'.

התוכניות מהז'אנר הזה, שבהן צפו בעניין הנערים והנערות בני דור ה-Y, העבירו את המסר העקיף שרווקות היא תופעה חברתית רווחת ולא בהכרח שלילית, שרומנטיקה היא לא יותר מהצגת תאטרון ושמותר לשחק ברגשות של הזולת. והיה כאן עוד מסר בעייתי שהוטמע בצופים הצעירים: שבחירת בן או בת זוג הוא תהליך שדומה לבחירת סחורה על מדף מתוך מגוון אינסופי. כלומר הרווק צריך לנסות עוד ועוד, עד אשר יפענח במדויק מה מתאים לו.

מעגלי מפגש והיכרות למציאת בני זוג

צעירים בישראל

גיא פריבס

בתי-ספר תיכוניים, תנועות נוער, מסגרות השירות הצבאי הסדיר והלימודים האקדמיים - כל אלה שימשו בעבר זירות למפגש רומנטי. למעט אולי תנועת הנוער, שמשקלה בדור ה-Y פחת מאוד, שאר הזירות עדיין מספקות מפגשים רומנטיים לצעירים גם בימינו. עם זאת, בשנים האחרונות התפתחו זירות נוספות, שחשיבותן עבור ה-Y ניקים הולכת וגדלה.

הנורמליזציה של הסקס, האופי האינסטרומנטלי של היחסים המיניים והשתלטות התרבות ההדוניסטית על חיינו תרמו להתפתחות תרבות הברים והמועדונים, במיוחד באזור תל-אביב. הם משמשים הו לצורכי מין מזדמן והן לצורכי זוגיות רומנטית.⁴ מקום מיוחד תופס ה"פיק-אפ בר" שהוא לרוב חשוך

תגובה לסטטוס בפייסבוק: "בכרים יש מן הרגשה של פיק אפ, ריה של סקס באוויר, לא פעם התחיל איתי בחור בבר אחרי שראיתי אותו מנסה את מזלו עם שאר הבנות או שבחור שכבר התחיל איתי בשבוע שעבר ניסה שוב לא בגלל שכל כך התעקש אלא בגלל ששכח שהתחיל איתי.⁵"

זירת היכרויות מרכזית נוספת היא הטיול הגדול לדרום אמריקה והמזרח הרחוק. לטיולים אלו יוצאים הצעירים בדרך כלל בקבוצות מאותו המין. במהלך הטיול הם מתוודעים לצעירים רבים - מישראל ומדינות אחרות. בנקודה זו נוצרות חברויות וקשרים רומנטיים רבים. בראיונות שקיימנו התגלה דפוס מאוד מעניין ואופייני לדור ה-Y. כיוון שהטיול הגדול הוא משאת נפש שבה אתה "עף על החלום שלך", כיוון שהרבה מערכות יחסים הן זמניות ושטחיות וכיוון שהשיקול האישי בדור זה חזק במקרים רבים מהשיקולים האחרים, זוגות רבים מחליטים להיפרד באופן יזום לפני הטיול. זאת כדי שהזוגיות לא תמנע מהם להגשים את המסע וכן מתוך הכרה הדדית שחוויות הטיול כוללת בין השאר גם מפגשים רומנטיים ומיניים. גם כאשר שני בני הזוג מעוניינים לטייל באותו זמן, רבים מעדיפים ששותפיהם למסע יהיו החברים הקרובים או החברות הקרובות ולא בן או בת הזוג.

חוק חר": "חוק הקובע שכאשר בן הזוג נמצא במדינה אחרת, מותר לו לצאת לדייטים ולקיים יחסי מין עם בחורות זרות גם ללא ידיעת בת הזוג. ישנה מחלוקת בקרב המלומדים האם החוק תקף גם כלפי נשים. נכון לעכשיו אין החלטה חד משמעית."⁶

צעירה כותבת בפורום: "היי לכולם אני בת 20 ואני טסה בגלל לימודים עוד שבועיים למשך חמישה חודשים [...] יש לי חבר כבר שנתיים וחצי ואני לא יודעת מה לעשות עם הקשר - להישאר ביחד וששני הצדדים מסכימים להישאר "נאמנים" אחד לשני או לסיים אותו. מצד אחד זאת חוויה עצומה ואני לא יודעת מה אני אעבור שם ואני רוצה להתחיל אותה בדף נקי אבל מצד שני אם אני אהיה שם אשתנה ויגלה על עצמי דברים שלא ידעתי ואחזור ויבין שהקשר הזה לא בשבילי אז נתתי לו להכות לי סתם כמה חודשים. מה אתם הייתם עושים? תודה לעונים!"⁷

התפתחות רשת האינטרנט גרמה להסתת מרכז הכובד של שוק השידוכים אל המרחב הווירטואלי, והפופולאריות של ההיכרויות באמצעות האינטרנט הולכת ועולה משנה לשנה.⁸

אתרי ההיכרויות, שהתרכזו בשנים האחרונות, מאפשרים למצוא בני זוג באמצעות בחירתם מתוך מאגר מידע הכולל פרופילים אישיים רבים.⁹ בדרך זו ניתן לסנן מראש את בני הזוג הפוטנציאליים על פי גיל, מראה חיצוני ונתונים פיזיים, אזור מגורים, תחומי עניין משותפים ועוד.

תגובה לכתבה שעוסקת ברווקות: "יש לי חברות שמנסות שנים, מכורות לפגישות עיוורות דרך האינטרנט וממשיכות נופלות וקמות כל יום מחדש לפעמים זה מחזיק חודש. לא כל אחד בנוי לניסיונות האלו - אבל אין ברירה אחרת!!!!"

בגילאי העשרים מעטים משתמשים באתרים הללו. ההעדפה היא למצוא בני זוג דווקא במסגרות של צעירים וברשתות החברתיות, וזאת משתי סיבות עיקריות: האחת - חשש להידבק בתדמית "הנואש", והשנייה - מקצת מהאתרים הללו כרוכים בתשלום. גם העובדה, שרמת אמינות המידע על "המועמדים" לא גבוהה, מרתיעה רבים¹⁰ לקראת מחצית שנות השלושים, כאשר "השעון הביולוגי דופק", שכיחות השימוש בהם עולה.¹¹

כתבה בוואלה: "הכרתי בחור נחמד באינטרנט, ובאמת חשבתי שהנה הגיע לו הבחור האידיאלי: הוא סיפר שהוא גר בשכונת דניה בחיפה (שזו שכונה של עשירים), שהוא עובד בחברת הייטק במשרה מלאה, שיש לו רכב מהעבודה ושהוא מסודר בכללי, ושהוא רווק שמחפש את האחת להביא לאמא ולהתחתן. הייתי כולי בעננים וחשבתי שהפעם פגשתי מישהו להביא הביתה להורים. קבענו להיפגש, והוא הגיע לאסוף אותי מהבית. [...] (הרכב שלו) כתוב עליו "איציק אבטחה". מסתבר שהוא אכן עובד בחברת הייטק, אבל בתור מאבטח החניונים שם. מסתבר גם שהוא באמת גר בשכונת דניה בחיפה, אבל ביחידת דיור של הדודים שלו ובשכירות, והכי חשוב, מסתבר שהוא גם באמת מסודר. מסודר כי ההורים שלו תומכים בו כלכלית בזמן שהוא לומד עיצוב שיער. ביושששש¹²."

על רקע שפע האפשרויות ברשת, מופיעות הצעות למחפשים זוגיות באינטרנט איך לייעל את החיפוש, כולל דרכים של אימון אישי לזוגיות. אימון כזה מתמקד בדרך כלל במספר נקודות:

- הבהרת נקודות החוזק של המחפש.
- הבהרת נקודות הדורשות חיזוק.
- חיזוק הנקודות הדורשות חיזוק.
- הגדרת מטרות ורצונות מתוך החזון ועולם הערכים של המתאמן.
- היכרות עם כלי חיפוש הזוגיות הזמינים ומציאת הכלים הנכונים למתאמן.
- בניית תוכנית חיפוש המבוססת על נקודות החוזק של המתאמן.
- הגדרת דרכים לסינון פניות מיותרות ומשיכת פניות רלוונטיות.
- ליווי בתהליך של מיקוד, חיפוש, מציאה.
- בנייה ראשונית של זוגיות בעקבות כך.

דור ה-Y מחובר לרשתות החברתיות ולכן טבעי שהן יתפסו מקום חשוב בתחום היחסים הרומנטיים. זה מתחיל מאישור החברות בתחילת הקשר, שמאפשר לצד האחר לחקור ולגלות כמה שיותר פרטים עליך, לצפות בתמונות שלך, לראות איפה אתה עובד, מי החברים שלך, ואילו דברים אתה אוהב או שונא וממשיך בהצהרה שאתה נמצא במערכת יחסים - מה שמהווה בעצם אשרור לקשר החדש. לאחר מכן גם מגיע השלב שכולל דיווחים על החוויות הרומנטיות המשותפות, כולל כמובן תמונות ולייקים של החברים של שני בני הזוג.

למרות הפומביות של הרשת החברתית חלק גדול מההיכרויות והשידוכים נעשה בה עדיין בעקיפין, בשל החשש מפני תגובות פוגעניות. רוב הצעירים משתמשים בכמה הזאת הן לצורך התרשמות ראשונית (חזות וסגנון) מהבחור/ה והן לשיח גישוש דיסקרטי באמצעות המסרים האישיים. אבל עם הזמן יותר ויותר רווקים ורווקות מתגברים על הבושה והמבוכה ומשתמשים בכמה הזאת כדי להגיע למקסימום בני זוג פוטנציאליים לקשר רומנטי. אחד הסימנים לכך הוא סטאטוס אמיץ ופורץ דרך שפרסמה צעירה בשם רעות פרנקל בדף הפופולרי "ססטוסים מצייצים":

"מי שמכיר אותי טוב, יודע שהסטטוס הזה - לא בא לי בקלות. אבל כמו שאומרים if you cant beat them join them. אז.. חברים יקרים, ב-32 השנים האחרונות בורכתי.. בורכתי במשפחה מקסימה ומפרגנת בים של חברים מכל הסוגים והגוונים, ובעבודה שאני נהנית ממנה כל יום מחדש. ויחד עם זאת טרם מצאתי את הבחור שאיתו אודקן, ובגיל 80 נוכל לקרוא את הסטטוס הזה יחד ולצחוק... אז מה אני רוצה מכך?! אולי אתם מכירים אותו ופשוט שכחתם להכיר בינינו.. או שהוא אי שם מחכה לקרוא את הסטטוס הזה. לכן אם אתם שייכים לאסכולה הראשונה אתם יודעים איפה למצוא אותי ואם הוא אי שם במרחב הוירטואלי, עזרתכם תהיה אם פשוט תשתפו את הסטטוס. יאללה שולחת לחמי על פני המים כי ברכות הימים אמצאנו..."¹³

הסטטוס הזה זכה ללא פחות מ-7,550 לייקים ולמעלה מ-1000 שיתופים. גם כלי התקשורת האחרים התרשמו מהיוזמה הויראלית, ופרנקל הוזמנה להתראיין בתוכניות אירוח.

התגובות בפייסבוק היו מקצתן ציניות וספקניות, אבל רובן מפרגנות (בעיקר מצד נשים). על כל פנים, הן הסטאטוס

”שאפו על האומץ מאחלת לך בהצלחה, ותפרגנו כבר, מספיק עם הרעל”.

”לכל אלה שרושמים שרעות לבד כי היא לא מתפשרת מאיפה לכם לדעת בדיוק למה היא לבד? אולי היא הייתה בזוגיות ארוכה ורק עכשיו חזרה לשוק הפנוים והפנויות? אולי היא לא הרגישה שהיא בשלה לקשר רציני? אולי היא עסקה בלבנות את הקריירה שלה? אולי היא הכירה בחורים לא ראויים או התאהבה בחורים שלא שמו עליה? לאיזה בחורה זה לא קרה? זו הדרך של רעות להכיר בן זוג, כמו שלכל אחד יש דרך אחרת, אם זה באתרי הכרויות, בברים, דרך חברים. מה זה משנה איך מכירים כל עוד זה מרגיש נכון?! גם ככה קשה היום למצוא זוגיות”.

”חברים יקרים, ישנם שלא יודעים לפרגן ומבקרים ושופטים... חבל... הבחורה מקסימה ומגיע לה שאפו על האומץ ועל השיתוף. לא לכל אחד ואחת יש את האומץ לעשות את מה שרעות רשמה, רעות יקרה - את מקור השראה ודוגמא לבחורה שבאמת רוצה ותעשה הכל על מנת שיגיע האחד - מאחלת לך המון הצלחה במציאת הזיווג הראוי והנכון לך במהרה, אמן!!”

שנה אחר כך הופיע בפייסבוק סטטוס ברוח דומה של יום אינטרנט בן 35 בשם מתן גולצמן. דומה שגם הסטטוס הזה משקף את רוח הדור ומסמן פתיחות בתחום הזוגיות מדרג חדש.

”אני מוכן לאהוב אותך יותר מכל אחת אחרת
אני מוכן להתמסר אליך בכל מאודי
אני מוכן להביט ישר אל תוך עיניך
אני מוכן להכניס אותך אל תוך ביתי.
אני מוכן להשאיר בשבילך את האור דולק כל הלילה
אני מוכן לשבת טרוט עיניים עד שתחזרי
אני מוכן להקשיב לכל מה שתגיד
אני מוכן להבין אותך, לא משנה מה תאמרי.
אני מוכן לספר לך את כל מה שתרצי עלי לדעת
אני מוכן לחלוק איתך חוויות שאף אחד מעולם לא שמע
אני מוכן להתמודד עם כל מכאוביך
אני מוכן לקבל אותך על כל קשת הגשתיך.
אני מוכן לטייל איתך מעלות השחר ועד שקיעה
אני מוכן להביא אותך אל כל מקום, בכל שעה
אני מוכן לשמח אותך בכל יום מחדש
אני מוכן להצחיק אותך כאילו לא ראיתי מעולם את חיוך.
אני מוכן ללחוש ברכות מילים של אהבה אל תוך אוזןך
אני מוכן לחבק אותך בעוצמה לכמה זמן שתרצי
אני מוכן ללטף בעדינות את ראשך, צווארך, אפך ולחייך
אני מוכן לנשק אותך בתאווה כאילו לא ידעתי מעולם את שפתיך.
ואת, האם תהיי מוכנה לעשות רק דבר אחד - להיות שלי?”

אני מתן, יום אינטרנט בן 35.

אוהב מוזיקה, כתיבה, קולנוע ואוכל איטלקי.

ואני מוכן.

תרגישו חופשיים לשתף את הפוסט שלי (באמצעות Share) עם החברים שלכם בפייסבוק.
אם אתם מכירים אישית מישהי מקסימה שעשויה להתחבר למה שכתבתי, אני אשמח להכיר אותה.

הכרתי בזכותכם את אהבת חיי? תזכו בקארמה טובה במיוחד + ארוחה במסעדה עליי!¹⁴

תרבות האינסטנט לצד העלייה בשיעור הרווקים הולידו סוג נוסף של יוזמה בתחום ההיכרויות, שמקובלת בעיקר בגילאי השלושים ומעלה - ”הספיד דייטינג”. מדובר במפגש של קבוצת אנשים שנערך במשך שעות אחדות. במהלך המפגש ניתן לכל אחד מהמשתתפים משך זמן מוגדר להיפגש עם כל אחת מהמשתתפות להיכרות ראשונית (במעין סרט נע). בסיומו של האירוע כל משתתף ומשתתפת מחליטים עם מי מבין המשתתפים בני המין השני הם מעוניינים

להמשיך להיכרות מעמיקה יותר (ניתן לבחור ביותר ממשותף/ת אחד/ת). אם שניים סימנו זה את זה - מארגני האירוע ידאגו להחליף ביניהם פרטים.¹⁵

תרבות הדייטינג

צעירים בישראל
עוז אלמוג

דייט הוא פגישה רומנטית שמשתתפים בה שני אנשים כדי לבחון פוטנציאל לזוגיות. דייט אופייני כולל פגישה במסעדה, בבית קפה או כבר. רוב הדייטים הם מה שמכונה "פגישה עיוורת" (blind date) בין בני זוג פוטנציאליים, שמעולם לא ראו זה את זה קודם, או כאלה שיצרו קשר ראשוני באמצעות האינטרנט (באתרי היכרויות, ברשתות חברתיות וכדומה).¹⁶

בקרוב דור ה-Y הדייט נעשה מאוד שכיח, הן משום שיש להם פחות עכבות והן משום שמשך הרווקות שלהם ארוך מתמיד. גם מבחינה טכנית קל יותר לצעירים לצאת לדייט. רבים מהם מתרכזים לפחות בחלק מזמנם באזור תל-אביב (מגורים, עבודה, בילויים), והדבר מאפשר להם להיפגש זה עם זה ללא

צורך בנסיעה מתוכננת מראש. מיתוס "הזוגיות המושלמת" מדרבן את הצעירים לנסות ולהכיר כמה שיותר בני זוג פוטנציאליים, מתוך מטרה למצוא את האחד/אחת והיחיד/ה.

עולם הדייטים זוכה בשנים האחרונות לסיקור נרחב בתקשורת הישראלית. מהכתבות הרבות שעוסקות בנושא אפשר ללמוד הן על מרכזיותם של הדייטים בחיי הדור הצעיר היום והן על דפוסים שכיחים, שמקצתם יתוארו להלן.

החרדה מהדייט

מתחים, חששות, אי ודאות, אכזבות וכישלונות הם חלק בלתי נפרד מתרבות הדייטים ואפשר שהדבר תורם לחוסר הביטחון הכרוני ולתפיסה הספקנית-צינית המאפיינת את הדור הזה.

המפגש האינטימי פנים אל פנים עם אדם לא מוכר והחשש מפני דחיה מעליבה ומביכה מייצרים לחץ מתמיד. ככל שמספר הדייטים עולה כך החרדה מתעצמת, הביטחון העצמי מתערער ומתגברות הספקנות והציניות ביחס לזוגיות.

צעירה בת 27: "כל כך הרבה לא מעיזים ומפספסים הזדמנויות באהבה!! אנחנו צריכים לקחת אחריות על הגורל שלנו ולהעיז. כולם מקבלים לפעמים לא. זה חלק מהחיים. אבל גם אפשר לפעמים לקבל כן. לא?"

בשל החשיבות הרבה המיוחסת היום ליופי, צעירים רבים חוששים שהמראה החיצוני יכשיל אותם, במיוחד לאחר שחוו כמה דחיות. גם מופנמות וביישנות מטרידות, משום שהמפגש הקצר והאינטנסיבי מחייב רושם ראשוני מהיר, ולכאורה מקנה יתרון לאנשים האסרטיביים והפטפטנים יותר.

בלוג של דייטים: "פינת הכרויות והתחלות, תספק לכל אותם ביישנים שמסתובבים פה (ואני יודע שיש פה כאלה), את כל הידע כדי ללכת ולהתחיל עם בחורות, ואם כבר ניגשים לבחורה, לא כדאי לדעת איך בדיוק הן אוהבות שמתחילים איתן? בכתבה משאל רחוב, תגלה את כל התשובות."¹⁷

לעתים החרדה מתעוררת דווקא כאשר הפרטנר או הפרטנרית מוצאים חן במפגש. האם תהיה פגישה שנייה? ואם לא, מה יהיה? האם לספר לחברים ולמשפחה על הכישלון והאכזבה? אולי הצד השני מחכה לאיתות על המשך?

תגובה לכתבה ב-mako: "הדייט השני קובע אם הדייט הראשון היה הצלחה או כישלון. אם נהניתם, תמהרו להשיג את הדייט השני בכל מחיר עם כמה שפחות טלפונים. מכוון לשני הצדדים..."¹⁸

צעירות רבות חוששות שהן יהיו טרף קל וכלי שרת עבור מוטיבציות לא כשרות, כגון מגע מיני חד פעמי ואפילו מקום לשים את הראש בלילה. התופעה נעשתה כה רווחת עד שזכתה לכינוי "פרטרופינג" - (Paratrooping) "סקס בשביל מקום להניח את הראש"¹⁹.

הגדרת פרטרופינג במילון מינוחים: "כשאתה יוצא מחוץ לעיר וצריך מקום לישון בו, במקום לשלם על חדר במלון, כל מה שאתה צריך לעשות הוא פשוט להיכנס לבר הקרוב כשמטרה אחת ניצבת מול עיניך: למצוא מישהי לשכב איתה כדי שיהיה לך איפה להעביר את הלילה. מכונה גם סקס בשביל קורת גג."²⁰

תיאטרון המסכות

עולם הדייטים משקף במידה רבה את החשיבות המיוחסת היום לתדמית. בקרב צעירים רווחת התפיסה שהמפתח להצלחה בחיים הוא ליצור את התדמית הנכונה ולשווק אותה באופן מוצלח. אם אינך מצליח בדייטים, הבעיה אינה בכך אלא בפרסונה שיצרת.

כתבה ב-Ynet: "כאיש פרסום הבנתי מזמן את כוחו של פייסבוק ואת הצורך לייצר מותג מבוקש. סטטוסים מוזרים, תיוגים לא רצויים ולייקים לקבוצות של כת השטן לא תמצאו אצלי בפרופיל האינטרנטי. הוא ערוך ומוכן לכניסה של כל זר, מייצג נאמנה את אורח חיי וממעט במידע שעלול לפסול אותי בעיני מתעניינת פוטנציאלית. [...] הבנות שלא שומרות על פרופיל מושקע ומדוגם בפייסבוק ישלמו את המחיר. אני ממש לא שטחי, אבל חוש הראייה הוא החוש היחיד אותו ניתן להפעיל בפייסבוק, ותמונות שעולות מולך על המסך הן הדרך היחידה שלך לאמוד את מי שניבט מהן, למורת רוחי ורוחן."²¹

רבים מנסים לעבוד על עצמם מבחינה פסיכולוגית (תוך אמונה תמימה שאפשר לשנות תכונות יסוד) ובה בעת מנסים גם לעצב את "הדמות הנכונה" בין השאר על ידי ייעוץ ואימון (בתשלום או באמצעות כתבות באינטרנט). בסופו של דבר, אחת המכשלות המשמעותיות של הדייט היא ששני הצדדים מבינים שיש כאן הצגה, והיא רחוקה מלהיות ספונטאנית. זה הופך את דפוסי ההיכרות למכאניים, ומכניס מרכיב אינטגרלי של חשדנות הדדית.

הדייט הפך, למעשה, לסוג של מבחן אישיות, ובשל המוסכמה הזאת, הקושי רק גדל, כי אנשים מצד אחד משחקים במשחק תפקידים, ומצד שני מנסים לפענח מה עומד מתחת לתחפושת של בן/בת הזוג. להלן דוגמה הממחישה זאת:

בלוגרית צעירה: "אם הדייט שלי מבקש לערוך סידרת טעימות-לא מחליט-מתלבט-חושב-חוזר לראשון-דן באחרון-מנתח את השני-מבקש לטעום שוב את הרביעי-ובסוף מזמין וויסקי, אני יודעת שזה חסר סיכוי. הוא לעולם לא יבחר בי. תמיד יחשוב מה הוא מפסיד כשהוא לא עם האחרות. אם הדייט שלי אומר שהוא קליל ונינוח, אחד כזה שכל מה שאבחר יתאים לו אבל ברגע שאני בוחרת יין, הוא מבטל את ההזמנה של שנינו, "שובר את הכלים" ומזמין בשביל שנינו את היין שהוא מעדיף מבלי לשאול אותי, אני יודעת שאין לנו לאן להתקדם. הוא לעולם לא ילך לקראתי. אבל אם הדייט שלי מתלבט איתי על סוג היין, שואל אותי לדעתי, רוצה לדעת מה אני אוהבת, מציע לי לקחת שני סוגים כדי שנחלוק, שואל אם אני מעדיפה בקבוק או רק כוס, מבקש את המרלו וגם את המלבק, מוזג לי ראשונה ומחכה לשמוע אותי נהנית, אני יודעת שזכיתי. גם ביין וגם בדייט!"²²

כיוון שדייט כרוך ב"שיווק עצמי" הוא יוצר מבוכה ובלבול. רבים מייסרים את עצמם אחרי הפגישה על ששתקו או דיברו יותר מדי, אולי שיעממו, אמרו משהו לא במקום, לא היו מספיק ברורים וכדומה.

כתבה ב-mako: "דייט ראשון זו חוויה לגמרי סאדו מזוכיסטית. אתה תמיד מרגיש לא בנוח לפני, תוך כדי ואחרי. אתה מזיע מכל מיני נקבים בגוף לכל אורך התהליך ושבע לאחר הדייט אתה עדיין מנתח למה יצאת טמבל בכל משפט שני שאמרת. אבל משום מה יצר ההישרדות שלך גורם לך להמשיך להתור כדי להשיג עוד ועוד דייטים."²³

המדיה הפופולארית מציידת את צרכניה בכללים ובעצות של "עשה" ו"אל תעשה". בפועל המתכונים השטחיים מסבכים את המצב ויוצרים מציאות של אחיזת עיניים וחשדנות הדדית. הדייט הפך למעשה לתיאטרון תפקידים שבו כולם מנסים לפענח מה נמצא מתחת לתחפושת ולמסכה.

כתבה ב-mako: "תמנע את הטעות הראשונה ותתלבש בהתאם. תשקיע בעצמך, תנסה לחפש ממש חזק ותציג את הנקודות הטובות במראה שלך. תירוצים כמו "בריוק הגעתי מהעבודה" או "אני אוהב את הלוק הפשוט" זה נחמד, אבל בתנאי שגם היא תגיע עם שק יוטה ירוק בתור שמלה. אני חושב שיסמין (27), סטודנטית לסיעוד הסבירה לי את זה יפה כשסיכמה: "אל תגיע עם ג'ינס שגדול עליך, אני הריי מנסה להבין אם אתה שווה דייט שני ושלישי. [...] אתה חייב שלא לבחון את המלצרית במבט הזימתי הזה שלך. כן, היא נראית טוב, אין ספק. אבל אתה חייב להבין שהדייט שלך מביטה עליך בשבע עיניים בנקודת הזמן הזו כדי לקבוע מה יהיה בסוף הערב איתך. [...] דבר ראשון אתה חייב לתת לה לדבר. זכור: אנשים אוהבים שמקשיבים להם. תהייה ג'נטלמן ותקשיב, תתעניין, כמוכן שלא יותר מדי כדי שלא תחשוב שאתה משעמם או אילם, אבל תדאג גם שלא ייווצר מצב הפוך בו רק אתה מדבר על עצמך והיא מחייכת בכוח. [...] נשיקה בדייט ראשון? סבבה, אבל חכה למקום אינטימי יותר."²⁴

אתר Date Show: "כולנו רוצים להראות יפה כשאנו יוצאים לדייט. עלינו לייצר רושם ראשוני חיובי. במהלך הפגישה הפרטנר יבחן את הדברים שנאמר, את שפת הגוף שלנו, את התגובות שלנו לסיטואציות שונות ועוד, אך לפני הכל המראה שלנו עומד למבחן - זהו הדבר הראשון שרואים. בדרך כלל בדייט הראשון אנו יושבים קרוב, אחד מול השני ומדברים ולכן יש חשיבות רבה מאוד למראה הפנים. [...] בכתבה זו אני רוצה לתת לכם כמה טיפים שיעזרו לכם להראות נפלא בפגישה."

אתר Date Show: "בשלב הרושם הראשוני ישנה חשיבות מכרעת בדיוק לאותם מאפיינים חיצוניים, שכולנו שונאים לשפוט אנשים לפיהם, אבל בכל זאת עושים זאת. למרות העובדה הזו, עדיין יש באפשרותכם להשפיע על הרושם הראשוני שתיצרו, בעזרת כמה עקרונות יסוד פשוטים. בעזרת ישום עקרונות היסוד, תוכלו גם אתם ליצור תחושה נעימה וכיפית בתחילת הדייט."

אחת התופעות שהדהימו אותנו היא העובדה שבכתבות, בתגובות להן ובבלוגים שמופיעים באינטרנט בהקשר של דייטים לא מצאנו אפילו פעם אחת דיון אודות ערכה של שיחה אינטלקטואלית (דברים שברומו של עולם). על פי התפיסה הזאת, המפגש לא אמור להיות בסיס להחלפת דעות בתחומים פוליטיים, דתיים, אידיאולוגיים, כאילו לפרטנרים אין השקפת עולם או מעורבות. הכל מתמקד בעשיית רושם, בבעיות קומוניקציה, בקצרים פוטנציאלים ובשאלות על טעם אישי (מה אתה אוהב לאכול, איזו תוכנית טלוויזיה מצאה חן בעיניך וכדומה).

היו מרואיינים שציינו בפנינו ששיחה על השקפות עולם לא רק פחות מעניינת אותם אלא בעלת פוטנציאל נפיץ שעלול לייצר למתח. אחד מהם אמר: "לא נפגשנו כדי למצוא הבדלים ומחלוקות אלא כדי למצוא מכנה משותף".

בחורה מעייפת - בחורה הנמנית על תקן הבחורות המעייפות מחפשות כל הזמן איך להציק ולהעיק על בן זוגן ועל הסביבה. במהלך הדייט הבחורה המעייפת תעלה נושאים שנויים במחלוקת ככוננה כדי לעורר וויכוח וכדי לצאת צודקת והכי חשוב כדי לעייף.

עו"ד - כינוי לבחור שנהנה להתווכח לשם הוויכוח. העו"ד הינו גבר מעצבן ווכחן, אשר יחפש סיבות להתווכח. ברוב המקרים דעתו תהיה שונה מדעת הרוב, ותשתנה בדיוק לדעה המעצבנת ביותר. כדי לממש את שאיפתו להרגיז ולריב, הוא ישתול משפטים המהווים פתח לוויכוח. בדייטים, העו"ד יבצע מחקר על הבחורה עימה הוא יוצא, וכשיהיה לו מידע, יישאף להעביר את הדייט בוויכוחים.²⁵

הבריחה משיח קצת יותר עמוק בולטת במיוחד אצל הגברים והמרואיינים שלנו תלו זאת בחוסר הבגרות שלהם. היו שתלו את את הסיבה לאווירה השטחית של המפגש בחשש שזה ייצור אצל הפרטנרית ציפיה גבוהה מדי.

רגשות מעורבים - שילוב של מספר תחושות ורגשות שונים אצל הבחורה. לנשים יש אינטליגנציה רגשית הרבה יותר מפותחת מהגבר, ולכן יכולות לחוש ולהרגיש בו זמנית מיליון תחושות. הגברים, לעומת זאת יכולים להרגיש רק 'באסה' או 'סבבה'. גם אחרי הדייט לבחורה יהיו המון חששות, רגשות והתלבטויות לגבי הבחור שיצאה איתו, ואילו הגבר ירגיש 'באסה' או 'סבבה' לגבי הבחורה.

דייטומן - כינוי לאדם המכור לדייטים ויוצא לדייטים רבים עם פרטנרים שונים. הדייטומן ישקיע בדייט וכך ישקר לעצמו שהוא מחפש זוגיות, אולם ברגע האמת הוא ידאג לנתק את הקשר עם בת הזוג בתירוץ עלוב.
קשרופוב - כינוי לאדם המפחד מקשר רציני ומחייב המעדיף לצאת למספר רב של דייטים מבלי להתמסד.
אש קטנה - לצאת עם מספר בחורות במקביל, ולא להתחייב לאף אחת. אש קטנה הינו מהלך שגרתי שבו הבחור או הבחורה יוצאים לדייטים עם פרטנרים שונים, בשאיפה למצוא את האביר על הסוס.
מרתון דייטים - תקופה שבה הבחורה או הבחורה נמנעים מלפתח מערכת יחסים רצינית ומעדיפים לצאת לשורה של דייטים חסרי תועלת. מרתון דייטים מתאפיין בהמון המון דייטים עם המון אנשים שונים בפרקי זמן מאוד קצרים, כאשר הפרטנר אינו מעוניין לעבור שלב.²⁶

הבנות יוזמות

יותר ויותר נשים לוקחות על עצמן היום תפקידים שבעבר היו שמורים לגברים בלבד בתחום הדייטים. כך למשל, אם בעבר היה מקובל שהגבר יוזם את הפגישה ואף מציע את המועד והמקום, היום השרביט עובר לא אחת לאישה, ובמקרים שכיחים יותר זה נעשה בעצה משותפת. נשים גם מפגינות יותר אסרטיביות במהלך הפגישה ולא אחת אפילו יוזמות את הקשר המיני הראשון.

תגובות לכתבה ב-mako: "הם לא יוזמים בכלל, משחקים אותה בעצמם כוסיות, ומה שקורה היום זה שנשים צריכות לעשות את הצעד הראשון, אבל גם זה לא מספיק.. כבר אין ג'נטלמנים בארץ הזאת..."
"פעם הבאתי למישהו כרטיס ביקור שלי באוטובוס, הוא התקשר ואז זרקתי אותו."²⁷

מלכוד התשלום

בעבר הלא-רחוק היה מקובל שהגבר משלם על בת הזוג שהוזמנה לדייט. לכאורה היה אפשר לצפות שאצל דור שגדל על ברכי הפמיניזם המסורת הזאת תשתנה, בפרט שכולם מודעים לקשיים הכלכליים של הצעירים היום. בפועל זה לא קורה הרבה. הציפייה הרווחת גם בדור הזה היא עדיין שהגבר ישלם את הוצאות הארוחה והמשקה.²⁸ ההבדל בין הדורות הוא פחות במעשים ויותר בתחושות לגביהם. בני רבים מקטרים על העול הכספי שכרוך בדייט, ובנות רבות חשות אי נעימות מהסיטואציה. מיעוטן אף מתעקשות להשתתף בהוצאות.

מהמרואיינות שלנו שמענו התלבטויות מהסוג: "האם אני אמורה לשלם בעצמי?" "האם אני אמורה לאפשר לו לשלם

אבל להסכים רק בתנאי שאני אשלם בפעם הבאה?" "האם להתמהמה עם הוצאת הארנק ולצפות שהוא יתעקש לשלם בעצמו?"

מהמרוויינים שלנו שמענו התלבטויות מהסוג: "אני אמור לשלם תמיד?" "מה אם היא מציעה להתחלק, האם לאפשר לה?" "אם היא ממש מליאנית, אולי זה בסדר שהיא תשלם גם עלי?"

כתבה ב-mako: "בכל מה שקשור לחשבון יש כלל אחד ברור: אתה זה שמשלם. לא משנה איך איפה מתי וכמה שהיא לא תנסה לשכנע אותך שמאוד חשוב לה חצי חצי ושוזה פוגע בכבודה ושתפסיק עם השטויות, אתה זה שתשלם. כל הנשים שדיברתי איתן הסכימו פה אחד. שירן הטורמפיסטית החכימה גם להסביר את הזווית שלה: "אני אחת שהכי לא מתחשבת בכסף והכי אוהבת להתחלק, פעם אני, פעם אתה ולא כל הזמן שהגבר ישלם. אבל... בדיוק ראשון נהוג שהגבר יזמין! ככה תראה לי שנהנית מחברתי". אז פשוט תחייך ושלוף את האשראי.²⁹

להלן מגוון תגובות ברחבי האינטרנט לנושא:

"אם גבר מזמין לדיוט - מן הסתם שהוא צריך לפחות לעשות כאילו שהוא בעניין של לשלם. פעם מישהו אמר לי שהוא רוצה להזמין אותי "למקום יפה על החוף" ובסוף אני שילמתי, הוא אפילו לא עשה תנועה של הוצאת הארנק מהכיס, ועוד אח"כ גם ביקש ממני להשתתף איתו על 15 ש"ח בחנייה ... אז מה, הוא מזמין ואני משלמת? איזו מן הזמנה זו? זה כמו שתזמינו אורחים אליכם הביתה ותבקשו מהם להביא את האוכל והשתייה. חחחח.... דפוקים קמצנים!)"

"מניסיון הדיוטים שהיו לי הגבר זה ששילם זה מראה כמה הוא ג'נטלמן וחמוד...."

"הכי גברי הכי חכם והכי נכון זה שהגבר ישלם ולא משנה מה. גם אם היא לא מוצאת חן בעיניו לפחות תשאיר טעם ורושם טוב. והרי אם תשלם על מישהי שכיף לך איתה זה יעשה לך אישית טוב.תנו לי לשלם ולעשות לה טוב בין כה וכה כשהיא תעריך אתה תקבל כפול (מניסיון). לגבי הקמצנים שמאמינים בחצי חצי וכן הלאה תקבל ממנה הערכה רק חצי ממה שצריך הרי גם ככה אתה לא מספיק גבר לתת את הכל."

"בתור בחורה עצמאית קשה לי מאוד שגבר משלם עליי, במיוחד בדיוט הראשון שאני בכלל לא מכירה אותו או את כוונותיו כלפיי, נורא מעליב אותי שגבר צריך לשלם על הפסטה או העוגה שאני אומין, כסף לא עושה ולא יעשה את הגבר ל"גבר" הוא יצטרך הרבה יותר מכמה דולרים, וכן גם אני. עם הבן זוג שלי היום בכלל לא הסכמתי שהוא ישלם עלי, אח"כ שהאהבה התפתחה ונהיה קשר אוהב ותומך עם בסיס איתן, אז זה יתאפשר לו, וגם אני משלמת עליו באהבה. אם אבא שלי היה שומע רק שגבר שאני לא מכירה משלם עלי עוגה וקפה, הוא היה נורא נעלב. בנות תעלמו מהנושא הזה, יש גברים שמרגישים מנוצלים מזה והמחיה בארץ גם ככה יקרה, במקום לתקוף אותם ולכנות אותם בשמות גנאי, אולי תבינו אותם ותרוויחו גבר שיעריך אתכן ויאהב אתכן ברמה הכי עמוקה! בהצלחה."

"כל עניין הנהלים בדיוט הוא קשקוש אחד גדול. מה זה השטויות האלה שגבר צריך לשלם? הוא עדיין לא מכיר את הבחורה וכבר הוא צריך לשלם לה את החשבון? על מה ולמה? אני חושב שכל המסורת הזאת היא טיפשית לחלוטין, ובחורה שתצפה שאני אשלם את החשבון שלה בדיוט הראשון תתאכזב לגלות שאני אדרוש ממנה לשלם את החלק שלה, ובנוסף בטוח שלא אקבע איתה לדיוט נוסף. וזה לא מתוך קמצנות, אלא מתוך עיקרון. אף אחד לא חייב לאף אחת שום דבר ואין סיבה לדרוש דבר כזה. כל הנשים דורשות שיוויון אבל בפועל עושות בדיוק הפוך. אם ככה הדברים נראים אני לעולם לא אמצא בחורה שבקשר איתה נהיה שווים כי אני תמיד אצטרך לעקוב אחרי פאקינג נהלים מטומטמים."

"כמה גברים מייללים על כך שלא רוצים לשלם בדיוט הראשון.. אתה רוצה להתחבב - תשלם ! , אז נכון קצת כואב בכיס , לא נחמד אבל זאת מעשהי שבאה איתך לדיוט , תכבד אותה ותשלם על הכל ... בלי להשתחצן אבל לפני דיוט אני משקיע המון , ריח טוב באוטו , בבגדים וכמובן משלם .. לא יקרה כלום אם תשלמו ... המין השני - אני אוהב ומכבד אתכן .. אחח כמה שהגברים פה מאכזבים, אם תמשיכו ככה תמצאו אתכם מול המחשב עם יד ימין."

"אני בתור בחורה מצד אחד נגעלת מהבחורות שהן בגישה של בגלל שאני אישה אני שווה יותר אז תשלם עליי. מצד שני אני נגעלת מבנים שמשווים את הקטע הזה לפמיניזם ושורה תחתונה הם סתם קמצנים. צריך להיות איזון!!! זה נהוג מתמיד שהאישה היא מארחת את החברה ונהוג כביכול ל"שלם" על החברה שלה.. התשלום עבור האישה זה בסך הכל משמעות של "תודה נהנתי מחברתך". אז גברות תראו נכונות גם אתן לשלם על עצמכן מכוונה אמיתית ולא סתם בשביל ההצגה, וגברים, תמשיכו להתעקש- בסוף רק תרוויחו."

" כל דיוט שיצאתי (ויצאתי להרבה) עשיתי חצי חצי היו פעמים שהזמנתי רק בירה והיא הזמינה משהו יקר וגם בנושא זה טיפלתי הערתי לה וכל אחד שילם על מה שהוא אכל בנות יקרות אתם צריכות להבין שאנחנו לא כספומט. ורוכב הבנות המשיכו לדיוט שני ומי שלא המשיכה זה כי לא התחברתי אליה (חלקם הזכירו לי את האקסית שלי וגרמו לי למרמור)."

"בתור בחורה (פמיניסטית משהו) אני מתעקשת לשלם על עצמי בדיוט הראשון וגם באלה שבאים אחריו במידה ויש כאלו, עד לנקודה שבו אנו זוג לכל דבר וכבר אין "שלי-שלך". יחד עם זאת (!!!) אני יכולה להבין את הנשים שאומרות שהן מעדיפות שהגבר משלם בדיוט הראשון לפחות. להוציא את ה"גולד דיגארות", כשהדיוט משלם, זה נותן תחושה, אפילו לא מודעת של הגנה, תמיכה, התחשבות ורצון "להיות גבר" ולתמוך. לאוו דווקא כלכלית. אני חושבת שזה נשאר טבועה בנו משחר הימים. נשים מחפשות גבר שיגונן עליהן. כיוון שאין חיות טרף שמשתוללות בחוץ, ואני לא מדבר על בני אדם, ואין סכנות ממשיות שלא יכולות להפתר על ידי שיחה למוקד חירום וכו', זה מה שנשאר כסימבוליזציה לרצונם של בני המין השני להיות בני זוג נוכחיים!!!! ובמציאות של היום, זה לא משהו שהו מה בכך.... בהצלחה לכולם."

"בדיוט ראשון אני אף פעם לא נותנת לבחור לשלם עליי (ואפילו גם אח"כ).רוצה לממן את עצמי. אני לא מסכנה שצריכה שישלמו עליה. למה שהוא ישלם? ואולי אין לו מספיק כסף? אם הוא מעוניין או לא אני אדע לפי אם הוא יתקשר ולא לפי אם הוא משלם. תמיד יש ויכוחון על זה במסעדה/בית קפה בסוף הדיוט כי אני מתעקשת אבל זה מה שאני רוצה וזה מה שגורם לי להרגיש בנוח..."

הקיר הסלולארי השקוף

לפני עידן הסלולארי המפגש האישי אילץ את בני הזוג לנהל שיחה בארבע עיניים, שזרמה יותר או פחות. היום, כשהסלולארי ביד, קשה להתרכז באדם שממול והשיחה נקטעת ללא הרף על ידי שיחות והודעות. דיוטים רבים נראים כמו שני אנשים שחולקים שולחן באקראי, כל אחד שקוע במסך האישי. גם כאשר מתקבלת החלטה להתרכז בבן או בבת הזוג, הסלולארי לא נסגר והעיניים ממשיכות לרצד בעצבנות. הבעיה כאן היא לא רק חוסר ריכוז וקשב הדדי, שיוצר מפגשים מאוד שטחיים, אלא גם גסות וחוסר טקט.

צעירה בת 28: "עוד לא היה לי דיוט אחד שבו הגבר לא סימס בסלולרי מול העיניים שלי. הם פשוט לא מסוגלים אחרת. האמת, גם אני די עושה את זה..."

כתבה ב-Ynet: "אם את/אתה רוצה לתת לדייט שלך תחושה שאתם רציניים - התנתקו זמנית מהסלולרי. אפשר לדחות את הכל לאחר כך. אנשים נעלבים מאוד אם אחרים עונים לסלולרי שלהם במהלך דייט, ובדרך כלל ההסברים לא מניחים את הדעת ומשאירים טעם רע, כאילו הדייט לא מספיק חשוב או משמעותי לזה שבוחר לענות לטלפון. אם קשה לך לסגור... לפחות להחליש!"³⁰

טייסי משנה

כיוון שה-Y ניקים פתוחים באופיים וחיים בחבורות, צעירים רבים משדכים זה לזה בני זוג פוטנציאליים. חברי החבורה המלוכדת מרבים להחליף ביניהם חוויות על דייטים ולהתייעץ כאשר נוצרים אי הבנה או משבר. לא נדיר שכן בחבורה מתייעץ עם בת בחבורה (לא בת הזוג שלו) בנושאים האלה.

רבים מהצעירים יוצאים לדייטים בקבוצות (מספר זוגות). לעיתים החבר הטוב או החברה הטובה נלווים לדייט.³¹ תפקידם להיות "טייסי המשנה", כלומר לסייע בקידום המפגש, למלא חללים של שתיקות מביכות ולהשגיח שהכול זורם במסלול הנכון.

חוקים בולטים מתוך קוד התנהגות בין חברים טובים לפי מילון מונחים³² ב-Date Show:

"חבר טוב הוא אח.
אח יעזור לאח בכל דרך להשיג דייט.
אח ישתמש בטכניקות סיוע ידועות כמו שיטת השיחה המדומה.
אח שומר על אח מפני כניסה לפרינדר-זון (friendzone).
אין סקס עם האקס (הכוונה לאקסית של האח).
אח תמיד ידאג להתריע לאח אחר במקרה של קרב בנות (chick fight).
והכי חשוב: אח ישמור על אח מפני קוק-בלוק.
אח יהיה וינגמן כשאחיו מנסה להשיג... דייט."

פערי ציפיות

גם אם לא נוצר קליק רומנטי, בהחלט יכול להיווצר מפגש מיני בסוף הדייט, שמבחינת הצעירים הוא לגיטימי ורצוי, כחלק מבילוי משותף. אף שבנים ובנות גם יחד נוטים להתייחס אל הדייט כאל זירת מפגש מיני, מראיונות שערכנו וכן מפרסומים שונים באינטרנט (בלוגים, פייסבוק וכדומה), נראה שאצל הבנים המטרה הזאת ("להשיג זיון") מודגשת ומרכזית יותר וקשורה מן הסתם להבדלים בציפיות המגדריות ובשעון ההתבגרות (הבנים ילדותיים ואגוצנטריים יותר). רבים מהם מעדיפים מראש מפגש רומנטי זמני ולא מחייב, וכל איתות של הבחורה על ציפייה שמעבר לזה מרתיע אותם.

כתבה ב-mako: "סופר דייט נועד כדי לדלג על שלב ההמתנה שבין הרגע בו התחלת לצאת עם בחורה לרגע שאתה מצליח לשכב איתה. דייט כזה הוא מאוד רומנטי, וכולל בתוכו את כל האפקטים הפרועים, הדביקים, הרומנטיים והיקרים ביותר שניתן להרשים איתם בחורה (זיקוקים, כרכרה עם סוס לבן, משרת אישי לערב וכל דבר מטורף אחר אשר עולה בדעתכם).

הסופר דייט (Super Date) למעשה מדמה מצב של 17 דייטים בדייט אחד. אז גם אם יצאת עם אחת "קשה" ביותר, בסיומו מובטח לך בונוס..."³³

תגובה לכתבה ב-mako: "נגמר בזה שהבחור אמר: 'אני רוצה לנשק לך את השפתיים' וכשהתקדמתי לעברו, הוא אמר 'לא, שפתיים תחתונות'. יצאתי מהאוטו בהלם בלי להגיד כלום, הטמבל המשיך להתקשר במהלך חודש ולא הבין מה הוא עשה לא בסדר."³⁴

המחשה לתופעת "הצייד המיני" אפשר למצוא בערכים המופיעים באתר Date show שנכתב על ידי גברים צעירים. רובם מבטאים תפישה מאד וולגרית וילדותית של הסקס ושל הנשים:³⁵

בסיס ראשון - "דייט": השלב הראשון לפי שיטת הבסיסים האמריקאית הכולל נשיקות ומזמוזים. כאשר הזוג מגיע לשלב שבמהלך הדייט הם מתנשקים, ניתן לומר שהם בבסיס ראשון. בסיס שני - "להתמזמז": השלב השני לפי שיטת הבסיסים האמריקאים, הכולל הורדת חולצה ומשמושי ציצים או במילים אחרות מזמוזים. ברוב המקרים מגיעים לשלב הזה לאחר הדייט הראשון וכמובן לאחר הבסיס הראשון אך לעיתים יש חיבור ושני הפרטנרים רוצים להתמזמזו בדייט ראשון. בסיס שלישי - "רגע לפני הסקס": השלב השלישי לפי שיטת הבסיסים האמריקאית, שלב זה כולל כבר התחרמוניות ללא בגדים, ומהווה שלב אחד לפני סקס מלא הכולל חדירה. מה שמכונה כפי רבים סקס יבש. בסיס רביעי - "סקס": השלב הרביעי לפי שיטת הבסיסים האמריקאית, שלב זה הינו השלב הסופי והאחרון: סקס מלא, הכולל חדירה. "מין בטוח": יכול להיאמר בשתי צורות: "זה נכון שיצאנו רק לשני דייטים, אבל אני בטוחה שזה קשר רציני, ויהיה לנו מין בטוח."; "אחי דנה הזו כזו חרמנית, כבר בדייט השני יהיה לנו מין. בטוח!". "סקס-קופון": המתנה האולטימטיבית לבן או בת הזוג. סקס-קופון הינו קופון אישי שמכניס בבית ומעניקים לבן או בת הזוג באירוע משמח. הקופון יכול להכיל דברים נחמדים כמו: סקס בכל אחד מהדרי הבית לבחירת בן הזוג, תנחות חדשות או אפילו דברים פשוטים כמו יציאה לדייט על חשבון המעניק. "מסיבולכול": כינוי למסיבה אשר הרוב המוחלט של הנוכחים הם גברים. מסיבולכול מתאפיינת בהמון גברים מזיעים ובמעט בחורות מבוהלות, שלא הבינו שהן נמצאות במסיבולכול. כאשר בחורה מוצאת את עצמה במסיבולכול עליה להיצמד לחברות שלה ולחפש את היציאה במהירות האפשרית. "בולכול": ציפור שיר הנפוצה בארצנו ממשפחת הבולכולואים. גברים רבים אוהבים להביא את הבולכול שלהם לדייט, ולתת לבחורה ללטף את הציפור עד שזו מתנפחת בגאון. "בונקר": כינוי לבחורה שאינה זורמת לסקס. הבונקר היא מהבנות שמחפשות מערכת יחסים רצינית, ועד שהיא לא תהיה בטוחה שמערכת היחסים שבה היא נמצאת היא רצינית, היא לא תיתן, ולא משנה לכמה דייטים תצא. "איסוף פגועות": לצאת למסיבה רועשת במיוחד, ולחפש את כל הבחורות השיכורות, המרוחות והפגועות ביותר, כדי לנסות ולהזרים אותן לסקס. טיפ מהמערכת: סיכויי ההצלחה גדלים במידה ניכרת, אחרי שהבחורה הקיאה כבר מספר פעמים. "ביטוח": לשמור את היזוזה ככוננות לאחרי דייט עם בחורה, שלא בטוח שתתן לנו סקס בסוף הערב. כדי להפעיל את הביטוח, מספיק לשלוח ליזוזה הודעה "את תישארי ערה עד 23:00?" שזו שעת סיום הדייט המשוערת.

בנים רבים מעדכנים זה את זה בכיבושים מיניים ומרבים להתלונן על בנות ש"חופרות", "מתקרצצות" ו"פריג'דיות". הן זוכות לכינויים מעליבים כגון "דרמה קווין", "נערת סרטים" או "פולנייה". בנות רבות חוות יותר שיכרון לב, כאשר בתום המשכב הגבר מאבד בהן עניין ונעלם (או מבקש מהן "להיעלם").

ירדנה בן שי, ילידת הקריות, בוגרת תואר ראשון בתקשורת ותואר שני בהתנהגות ארגונית, עקרה למרכז הארץ בגיל 26 וגילתה על בשרה את תלאות חיי הרווקות במדינת תל אביב ופרכיה. היא כתבה על כך ספר "סבבה והכל אבל..." שסוקר באופן ציני ובהומור שחור את הצביעות והבוטות של עולם הדייטים, ובעיקר את מפח הנפש של הרווקה המחכה לזיווג המושלם לנוכח ההתנהגות האינטרסנטית והילדותית של הבחורים בדייטים, למשל, "כאשר הבחור פורט באוזניה בדייט הראשון מה בדיוק הוא רוצה שתעשי לו במיטה."³⁶

טראומת הנטישה

כאשר הדייט אינו עולה יפה, המנומסים והמתחשבים יתחמקו באלגנטיות מלתת את מספר הטלפון הסלולארי, למשל באמצעות האמירה "חפש אותי בפייסבוק" (בקשת החברות לא מאושרת). הפחות רגישים ישתמשו באמתלות שונות, שרובן הוכנו מבעוד מועד. צעירים רבים צברו קילומטראז' בתחום זה והם מחזיקים בארסנל של תירוצים שנועדו לחמוק מדייט לא רצוי או לסיים דייט מאכזב. כידוע, שום תירוץ לא ממתק את תחושת הדחייה וההשפלה של הדחוי/ה, שכמעט כולם חווים בשלב כלשהו. דוגמאות לתירוצים השכיחים מהסוג הזה ניתנו בכתבה³⁷ שפורסמה באתר מאקו בשנת 2012.

'אין לי מקום לקשר כרגע' - בחור שיצאתי איתו לא מזמן לשניים-שלושה דייטים התפלפ ל פתאם, התחיל להתפתל ואמר שהוא לא סגור על עצמו, לא בקשר אלי אלא באופן כללי. הוא טען שהוא עדיין מחפש מיהו ומה הוא רוצה לעשות, ושאינן לו יכולת להכניס כרגע לתוך הבלאגן הזה עוד מישהי. אחלתי לו בהצלחה. כמובן שאני בטוחה שאת הבחורה הנכונה הוא מצא יופי איך לשלב בתוך הברדק.

'אני נורא עסוק' - איזה מניאק אחד שכב איתי אחרי מסיבה, ולמחרת התחיל להתפייט לי על זה שהוא עומל עכשיו על תיק עבודות לבית ספר גבוה לעיצוב, ושזה מאוד תובעני והוא ממש לא יכול להתפנות ולהתחיל קשר. ואללה יופי.

'יש לי סיפור לא גמור עם האקסית' - יצאתי פעם אחת עם בחור חמוד, והדייט הלך אחלה. אפילו התנשקנו בסופו. אחרי כמה ימים הוא התקשר אלי, ואמר לי שהוא חייב להודות שהוא עדיין מצוי בסרטים עם האקסית ושהוא לא יודע אם הוא חוזר אליה או לא. ברור שלא האמנתי לו, אבל החברה המשותפת שהכירה בינינו סיפרה לי אחרי כמה שבועות שהוא חזר לחברה הקודמת שלו, ושהם יחד מזה זמן מה. שמחתי לשמוע את זה, ועוד יותר שמחתי כשאחרי חצי שנה הוא פתאם התקשר אלי שוב, סיפר לי שנגמר איתה סופית - ושהוא מוכן לתת לנו צ'אנס.

'היית חברה של חבר שלי' - התחלתי להתקרב למישהו שהכרתי מהתיכון, ורגע לפני שקרה בינינו משהו - הוא עצר את זה ואמר שבגלל שבמשך שנים הייתי חברה של החבר הטוב שלו, הוא לא מסוגל לעשות סוויצ' ולהיות איתי בקטע רומנטי. האקס שלי, כמובן, כבר בכלל לא זכר מי אני באותה תקופה; מעצבן.

'מצטער, עבודת הסמינריון הזו לא משאירה לי שום מקום לקשר'

'את לא מאיזור החיגו שלי' - אני התאהבתי פעם בבחור שדחה אותי משום שאני גרה רחוק. היינו חיילים, בלאו הכי היינו יכולים להיפגש רק בסופי שבוע - והוא התעקש שהוא לא יכנס לקשר עם מישהי שלא גרה באזור מגוריו. אני חשבתי שרבאק, אם מצאת מישהי שעושה לך את זה, אז אתה הולך על זה - אבל הוא אמר שהוא בוחר שלא להיכנס מראש לקשר שיהיה לו קשה לתפעל, ומראש פוסל התאהבות. מבעס.

'אני חייב להשקיע יותר בלימודים' - יצאתי עם בחור אחד רק שבוע, אבל עפתי עליו כמו שבחיים לא עפתי על מישהו. ממש נדלקתי. אחרי כמה דייטים הוא אמר לי פתאם שהוא רוצה להתרכז בלימודים. הבחור לומד חינוך, כן? לא תגידו פיזיקה גרעינית. הייתי בדיכאון. בחיים לא שברו לי ככה את הלב."

הכתבה זכתה לכמה עשרות תגובות, רובן של נשים, שהוסיפו תירוצים נוספים שבהן נתקלו פעם אחר פעם. בין שלל התירוצים שצוינו בתגובות לכתבה ניתן למנות את אלה: "את יפה יותר מיד", "יש לך עיניים חומות ואני רוצה ילדים כחולי עיניים", "חשבתי שאת הולכת להיפרד ממני", "חברים שלי רווקים אז לא נוח להם שיש לי חברה, נשאר ירדים ..", "אני צריך להתרכז בקורס קצינים", "אני צריך להתרכז בעבודה", "דיברתי עם הרב שלי ואני צריך להתחזק", ו"מאמי אני אוהב אותך כל כך אבל את לא הנשמה התאומה שלי".

אגב, מעניין לשים לב לעובדה שבכתבה הזאת לא הופיעה כל ביקורת על התופעה של ניתוק ציני של הקשר - מה שמרמז על קבלת התופעה הזו כעובדה קיימת ועל הנורמליזציה שלה בקרב צעירים רבים:³⁸

שיחה בין סטודנטיות בנות 23 ו-25: "אפשר כבר שהחתן שלי ימצא אותי?"
 "למה שלא תמצאי את אותו?"
 "השתגעת? את יודעת כמה שברון לב יש בזה? מה עשיתי רע?"

בשל האופי "העיוור" ולכן גם הבלתי צפוי של הדייט, ובשל המיקוד העצמי וחוסר הנימוס המאפיינים את דור ה-Y,

רבים מהדייטים מסתיימים באקורד צורם, כלומר עם בחור או בחורה שננטשו - כחפץ שאין בו צורך. לא נדיר תוספת דייטים נחתכת על ידי אחד השותפים באכזריות באס-אם-אס או בהודעת פייסבוק קצרה.

תופעת הנטישה האנוכית נעשתה כה שכיחה עד שהומצאו ביטויים שמתארים אותה: 'דייט בריק' - טכניקת נסיגה מדייט גרוע במיוחד, באמצעות "שיחה מפתיעה לנייד" ולכן היא/הוא "ממש חייבת/ללכת". היום כבר יש אפליקציות שמזייפות טלפון ומציגות חיקוי של שיחה פעילה ולכן כבר אין צורך בסיוע של חבר/ה; 'ברקס' - משפטים שמשדרים דחייה לפרטנר, כמו למשל: "איזה כיף לי שאתה ידיד שלי" או "אתה יודע אם דוד פנוי?"; "דיל-ברייקר" - קו אופי או תכונה אחת בבן אדם, שפוסלים כל סיכוי לקשר רציני. למשל, קמצנות, אגרסיביות והתנשאות. מספיק דיל-ברייקר אחד מצד הפרטנר במהלך הדייט כדי לפסול את הפרטנר.³⁹

צעירה כותבת באתר היכרויות: "כבר היה לי אחד שלא התקדמתי איתו לשום מקום, זה לא התאים לי, אז הוא בכלל זרק לי שמי בכלל ירצה להיות איתי. כאילו גברים לא יכולים לקבל לא בקלילות ואלגנטיות, הם חייבים להעליב אותן כדי להרגיש טוב עם עצמם. [...] מי שסיים עניין יפה לא קיבל ממני מנה גרושה של ביקורת אבל מי שבחר בדרך המלוכלכת, ועוד איך קיבל האשמות בחזרה, אני כבר לא פריירית. פעם הייתי שומרת לעצמי את העלבון, מגיעה הביתה ובוכה, אבל בשנים האחרונות החלטתי שמי שלא נחמד אלי לא יקבל ממני יחס נחמד בחזרה."

בראיונות שערכנו שבו ועלו סיפורים, שנועדו להמחיש את המימד הציני של תרבות הדייטינג. הרושם שקיבלנו הוא שנוצרה מעין ציפיה שמגשימה את עצמה שהזוגיות היא מלכתחילה שטחית, ונדונה להתכלות מעצמה בשלב כלשהו, גם שכשהיא מתחילה באהבה אמיתית.⁴⁰ התפיסה הזאת מנמיכה את רף הציפיות ויוצרת איזו השלמה פטליסטית אחרי הנטישה הצפויה.

סיפור שסיפרה צעירה בת 26: "חברה של חברה שלי גרה עם חבר איזה שלוש שנים. פתאום יום אחד הוא שואל אותה באמצע הארוחה: את מרוצה ממערכת היחסים הזאת? היא השיבה לו: כן, למה? והוא אמר: כי התחלתי לפתח רגשות למישהי שלומדת איתי בבית ספר למשחק.

היא נעלבה ועזבה את הדירה שלהם להורים שלה. למחרת היא באה לקחת דברים אישיים ואז הוא אומר לה: אני במקומך לא הייתי לוקח את כל הדברים כל כך מהר. את יודעת אולי זה ישתנה....

היא לא האשימה את החבר. היא אמרה שעוברת עליו תקופה לא טובה. שהוא מעורער. נראה היה שהיא כועסת אבל משאירה לעצמה פתח לחזור אליו. היא לא אמרה 'אם הבן האדם הזה אני גמרת'. היא יצרה את התחושה שזה משהו שהוא נסלח. שזה לגיטימי שיום אחד אולי הם יחזרו. בעיני היא בחורה סמרטוט. לכן היא לא אומרת לו לך להזדיין. יותר קל להתנהג כמו שהיא מתנהגת. כי כדי לכעוס עליו היא צריכה להאמין שהוא בן זונה שהוא שיקר לה. שהוא לא באמת מדהים כמו שהיא חשבה, שהוא שקר אותה לאורך שנים. שהיא לא מספיק טובה בשבילו ושהוא רוצה מישהי אחרת.

יותר קל לא להתמודד. זה חוסר בגרות, חוסר רצון להתמודד וגם סוג של עצלות. בריחה מהתמודדות. אני חושבת שיש כאן עוד כמה דברים שמאפיינים אותנו כדור:

קודם כל התפישה שבעולם אין שחור או לבן, כי אין טוב ורע. צריך להבין את השני. כולנו גם שחורים וגם לבנים. יש כאן גם חוסר מחשבה לעתיד: הרי אם הוא עשה לה את זה היום והיא תמשיך איתו הוא יעשה לה את זה שוב, כשהם כבר עם שלושה ילדים. אבל עכשיו היא לא חושבת על זה.

קשה לנו גם להסתכל לאמת בפרצוף. היא לא מחוברת למציאות אלא למציאות שהיא בונה לעצמה. ויש כאן עוד משהו שאני רואה כל הזמן אצל החברים שלי: התפישה שאדם צריך לפעול לפי מה שבא לו לעשות. אם בא לו לעזוב אותה צריך לכבד את הרצון שלו ולהבין אותו. ואם לא בא לה להתמודד, גם את זה צריך להבין. היא מדחיקה את זה שהזוגיות שלהם לא יציבה. שגם אם יחזור אליה זו לא זוגיות טובה. למעשה כל העולם שהיא חיה בו לא יציב, לכן היא לא מצפה מהבן זוג שלה שיהיה יציב.

היא גם לא מנתחת. אין לה את הנושא של בוא נחשוב. כי היא שטחית. הרור שלנו הוא דור שטחי. היא לא מנתחת כי היא לא רוצה לחשוב. כי היא רגילה לסוג של חיים קלילים. וניתוח סותר את הרפוס של להיות קליל. אם ההורים לא ניתחו איתה כלום, והמורים לא ניתחו איתה כלום ואפילו המרצים באוניברסיטה לא ניתחו איתה כלום. כיצד היא תדע לנתח? היא בכלל לא יודעת לקשר בין סיבה לתוצאה.

אני מרגישה שבחברה שביננו יש ירידה כללית בכל הנושא של העיסוק בפן המוסרי של ההתנהגות. הכל היום סובלני כזה ואין את הכלים לדעת האם מישהו עשה פה אקט לא מוסרי. מצד אחד הוא היה חבר שלה. הוא עדיין חצי חבר שלה, הוא עדיין לא בגד בה, הוא גם שיתף אותה. אבל היא לא אבחנה פה שלמעשה הדרך שהוא נפרד ממנה משקפת את כל תפישת העולם שלו וההתנהגות שלו. היא בכלל לא עושה הכללה.

השורה התחתונה: הוא אגואיסט שמסתכל רק על עצמו ולא על תוצאת הפעולה שלו. היה לו נוח להתוודות, הוא רצה לשחרר את עצמו מהיחסים אבל להשאיר לעצמו אופציה חזרה. אבל הוא לא הבין ולא יכול להבין שהוא פגע אנושות בבחורה שהוא חי איתה 3 שנים. והסיפור הזה שאני מספרת לכם, הוא לגמרי לא יוצא דופן. אני מכירה אותו בוריאציות שונות אצל חברות רבות שלי."

אין ספק שתוכניות הריאליטי שעוסקות בשידוכים לרווקים ורווקות תרמו מאוד להשתרשות תרבות האינסטנט-דייטים. העיקרון שעליו הן מבוססות הוא שכוכב התוכנית הוא מעין נסיך בהרמון. חבורה של מעריצות חסרות עמוד שדרה נאבקות על חסדיו, ומייחלות כביכול לזכות בו כחתן. הוא הדין, רק בהיפוך תפקידים, כאשר מדובר ב"רווקה".

אנשים צעירים, שצופים בתוכניות אלה ללא הפילטרים הנדרשים, מתחנכים לא לבטוח באיש, אפילו לא באדם שמשדר לך חיבה (כולל מחוות גוף ודברי קילוסין), כי העולם הוא לא יותר מסופרמרקט, שבו גם בני זוג פוטנציאליים הם סחורת מדף חד-פעמית.

מה שיותר מרחיק לכת הוא המסר העקיף, שאהבה זה דבר שטחי וזמני, שאינטימיות זו הזיה מדומה, שאמון בין בני אדם הוא לא יותר מסתם צחוקים, שזוגיות היא חליפין מניפולטיבי, ושפרידה היא סוג של הרחה.

אם מערכת היחסים הזוגית כרוכה בהעמדת הפנים, אין להתפלא שהזוגיות של דור ה-Y אינה מאריכה ימים.

מצד שני, אולי יש משהו קצת אנכרוניסטי וטקסי בתפיסות המאפיינות את תרבות החיזור הישנה. אולי בתרבות האינסטנט-דייטים הקצרה והמתכלה יש משהו ישיר, תכליתי וחסר צביעות וסרבול, מעין קיצור תהליכים שמתאים לעידן הפתיחות והריגוש המהיר, בדומה למזון המהיר התכליתי והטעים.

בלוגרית צעירה: "משהו בתרבות החיזור פה השתנה. כי נראה שהתקופה "הקלאסית" של עידן החיזור נגמרה לה.. אבל, האם השינוי הזה בהכרח רע? [...]

אחד היתרונות שאני רואה ב'סוף עידן החיזור' זה מעין קיצור תהליכים. מתחילים כבר ישר בקאז'ואל, בודקים עד כמה נוח, בלי כל הפסאדות של נרות, יוקרה וכו'. אם זה זורם אז קדימה, הביאו את התותחים הכבדים של הרומנטיקה! את אלה עם הוורדים, פתיחת הדלתות, הליווי הביתה. את כל החבילה. אבל לא רוצה את כל זה ממישהו שאני לא בטוחה שמוצא חן בעיני. לא רוצה את זה ממישהו שאני לא מרגישה בנוח איתו. אחרת אני עוד ארגיש חובה להחזיר באותו המטבע וזה כבר סתם יהיה מזויף, מאולץ ורחוק מלהיות רומנטי..."

מה עושים עם האקס והאקסית?

כיוון שלדף הפייסבוק מתחברים חברים רבים בדרגות קשר שונות, עולה הדילמה מה לעשות עם בן או בת הזוג שאישרת בתחילת מערכת היחסים כאשר הקשר מסתיים. הדילמה הזו מתחדדת בשל החשש שהניתוק יקבל אופי פומבי מדי, וגם כי מדובר בדור שנזוהר מעימות חזיתי וחושש מפעולות דרסטיות. כיוון שמחיקת חבר מרשימת החברים בפייסבוק נחשבת למהלך קיצוני, נוצרת התלבטות קשה בין הנטייה הרגשית להוציא אותו מהחיים שלך לבין השארתו כחבר פאסיבי. בדרך כלל נבחרת האופציה השנייה, שיוצרת בעיה מסוג חדש - מעקבים אחרי האקסים וניסיונות לעורר את קנאתם.

הניו יורק טיימס הקדיש לתופעה המעניינת ולמשמעויותיה מאמר נרחב. בין השאר נכתב שם:

"כשאתה מחליט להיות עם מישהו בסייברספייס אתה מתחייב לרשת החברים והמכרים שלו. [...] לאנשים יש כל כך הרבה חבלים מקוונים שקושרים אותם, שחיתוך חבל אחד לא מנתק את מערכת היחסים. תמיד יש עוד."

אחת המרואיינות בכתבה אומרת: "אתה נחשף לדברים כל כך מהר, בתוך דקות. אפילו אילו היינו גרים שנינו באותה עיירה קטנה אני לא חושבת שהייתי יודעת חצי ממה שנודע לי, ובכזו מהירות, כמו מה שנודע לי מפייסבוק."

"אם פעם אהוב ננטש היה יכול לקחת מספריים ולגזור החוצה את האקס מהתמונה - תמונות דיגיטליות של הזוג המחויך בימים מאושרים יותר מציפות כיום את הרשת ולא ניתנות למחיקה. [...] עדכוני סטטוס וציוצים בטוויטר מוצאים את דרכם אל אקסים לעגניים הודות לקשרים המסועפים של המדיה החברתית. ופרידות, שהן ממילא לא נוחות ונמתחות גם כשהן פנים אל פנים, בעייתיות עוד יותר עכשיו, כשכל הפרטים מנותחים על ידי סקרנים שמצמידים את הפרצוף אל הזכוכית הדיגיטלית."

"היא לא דיברה אתו במשך שנים ואין לה שום רצון לחדש את הקשר. למרות זאת, השניים נשארו חברים בפייסבוק. ומפעם לפעם, ובניגוד להיגיון שלה, לדבריה, היא מציעה בעמוד שלו בחיפוש אחר חדשות טריות. "הפיתוי הוא להסתכל ולגלות מה המצב אצל מישהו, אפילו אם זה יכאיב לך", אומרת צ'ה. "אנשים שאף פעם לא היית מדברת אתם שוב נמצאים במרחק קליק אחד ממך. את רואה איפה הם מטיילים. את מסתכלת על התמונה של החברה החדשה כדי לראות אם הוא ירד ברמה. יש קו עדין בין להיות הבחורה המשוגעת שגוזרת אותו החוצה מתמונות ונפטרת מכל פרט שיזכיר אותו, לזאת שממשיכה בחפץ לב את החברות. קשה להבין איפה האמצע. העניין הוא שאתה בעצם אף פעם לא יוצא באמת ממערכת היחסים."

"עורך דין מאטלנטה, אומר שהוא מייעץ ללקוחות המתגרשים שלו להחליף את הסיסמאות שלהם, להפסיק לפרסם באתרי רשתות חברתיות, לפתוח חשבון אימייל חדש ולגבות או לשמור את כל מה שמתפרסם עליהם בעולם המקוון. המשתמשים, כמובן, שולטים במה שהם מפרסמים בחשבונות פרטיים. אבל העניינים מסתבכים כשתמונות, סרטונים ותגובות מועברים הלאה, מצוטטים בטוויטר או נשלחים לחשבונות של חברים או לאתרים פתוחים לציבור."⁴¹

העיתונאית ליבי לב ארי פרסמה במגזין Zooz כתבה שבה היא מונה את "השלבים שצריך לעבור כש'נפרדים' גם מהפרופיל של מי שהיה החלק השני שלכם במשך תקופה מסוימת". להלן קטעים נבחרים:⁴²

השלב הראשון - הכחשה: בשלב הזה לא תשנו את מצב הזוגיות שלכם בפייסבוק, כדי לא "לסגור" דלתות וכדי להבהיר לצד השני שאתם לא מוותרים כל כך מהר. במקביל תבדקו מדי פעם מה קורה אצל הצד השני - האם הוא/היא שינה את המצב הזוגי שלו. בנוסף תמצאו את עצמכם משתמשים בפייסבוק כדי להעביר מסרים "סודיים" לאקסים שלכם על ידי העלאת פוסטים דביקים ומרגשים, שירים ששניכם אוהבים, שירי אהבה נכזבת וכדומה, מתוך מחשבה שהם עוקבים אחריכם ובסופו של דבר ירגישו שהם רוצים שתחזרו.

השלב השני - ריגול: בשלב הזה אתם סקרנים לגלות מה קורה בחייו של האקס. בנוסף לבדיקת המצב הזוגי אתם בודקים גם האם נוספו לו חברים וירטואלים חדשים, כמה מהם מכני המין השני, אילו תמונות הוא מעלה, לאן הוא יוצא בלעדיתם ועוד פרטים שיגלו לכם איך הוא מעביר את זמנו בלעדיתם.

השלב השלישי - שדרוג הפרופיל שלכם: אחרי שגיליתם שהאקס/ית עושה חיים בלעדיתם, תרגישו צורך להראות להם שגם לכם יש חיים (כשאתם כמובן יוצאים מתוך נקודת הנחה - שהיא ברוב הפעמים מוטעית - שגם הם בודקים מה קורה בחייהם בעזרת הצצה מתמדת בפרופיל שלכם). כך, בכל פעם שאתם יוצאים אפילו למכולת, תצלמו "חוויות" מדליקות שקרו לכם בדרך. [...]

השלב הרביעי - כעס: שלב הכעס מגיע הרבה פעמים אחרי שבאחת הפעמים שאתם נכנסים לפרופיל של האקס/ית "בשם הסקרנות", תגלו שנוספו להם חברים בני המין השני. אז תתחילו להסיק שמדובר במועמדים חדשים לתפוס את מקומכם, תציצו בפרופילים שלהם, תגידו לעצמכם שאתם נראים הרבה יותר טוב מהם, שאתם עובדים במקום טוב יותר ושיש לכם השכלה גבוהה משלכם. [...]

ועכשיו מה? החלטתם לעדכן את הפרופיל שלכם. יופי. עכשיו השאלה היא האם לציין שאתם רווקים או לא. התשובה תלויה בכך. נכון שאם כתוב שאתם רווקים בפרופיל שלכם ייתכן שיפנו אליכם בהצעות חברות יותר, אך אם תשנו את המצב שלכם מ"במערכת יחסים" ל"רווקים" והעדכון הזה יופיע על הקיר שלכם, אתם מסתכנים בתגובות כגון "אויש, מה קרה?", "חבל", "תרגישי טוב" ו"יש עוד הרבה גנים בים", שמספיק מרגיזות כשהן נאמרות בעל פה, אבל כשהן נכתבות על הוול שלכם הן עלולות לגרום לכם להרגיש די פאתטיים, ואם אנשים יעשו על זה לייק, בכלל תרגישו רע עם עצמכם.

השלב החמישי - דכדוך ופגיעה בביטחון העצמי: אחרי שתעבור תחושת הכעס, יקרו לכם שני דברים: האחד הוא שתיכנסו לדכדוך והביטחון העצמי שלכם ייפגע, והשני הוא שתבינו שלא כדאי לכם להמשיך ולקבל עדכונים על חברים חדשים בני המין השני של האקס/ית שלכם (אתם לא באמת רוצים לקבל עדכון שהאקס שלכם שינה את המצב הזוגי שלו ל"במערכת יחסים").

השלב האחרון - השלמה: אחרי שהבנתם שהאקס שלכם המשיך הלאה, והחלטתם שאתם לא רוצים להכאיב לעצמכם יותר ושהגיע הזמן להתקדם, תרגישו מוכנים למחוק אותו מרשימת החברים שלכם.

מיניות חופשית ועילגת

נולדו לעידן הפוסט פוריטני

צעירים בישראל

אייל אלמוג

דור ה-Y גדל בתקופה של התרת הרוכסנים. השיח בתקשורת, באמנות, באקדמיה ובמערכת הרפואית נעשה פתוח וגלוי, וסודות מהמיטה, שבדורות קודמים הודחקו והוסתרו, שוחררו לאוויר העולם. הוריהם כבר נהנו מפירות המהפכה המינית במערב והיו הרבה פחות פוריטנים מדורות קודמים בערכיהם ובהליכותיהם. אבל כאשר משווים בין מעמד הסקס בחברה הישראלית בשנות השבעים והשמונים (התקופה המעצבת של דור ה-X) לעומת מעמדו בשלהי שנות התשעים ואילך (התקופה המעצבת של דור ה-Y), ההבדלים בולטים.

החיים הציבוריים גדושים בשנים האחרונות במסרים ארוטיים והסקס מבליח מכל פינה. השפה הכתובה והמדוברת נעשתה חייכנית, שובבה ומשולחת רסן, וההופעה החיצונית חושפנית מתמיד. מה שנחשב בעבר לגס,

וולגרי, זנותי ועברייני, שוכן היום לבטח במיינסטרים היומיומי. איש בחברה החילונית כבר לא עושה עניין מדיבור על יחסי מין, ולמעשה, נוצרה הבנה שהשיח הגלוי חשוב להסרת דעות קדומות ולקידום החירות והאושר האישי.⁴³

מהפכת האינטרנט, שהתחוללה בתקופת הילדות של בני דור ה-Y, הקפיצה את המהפכה המינית בכמה וכמה דרגות, ופתחה למעשה עידן מיני חדש. נוצרה מציאות שבה כמעט כל ילד בכל גיל יכול לצפות בסקס על המסך האישי, על כל צורותיו, ללא צנזורה.

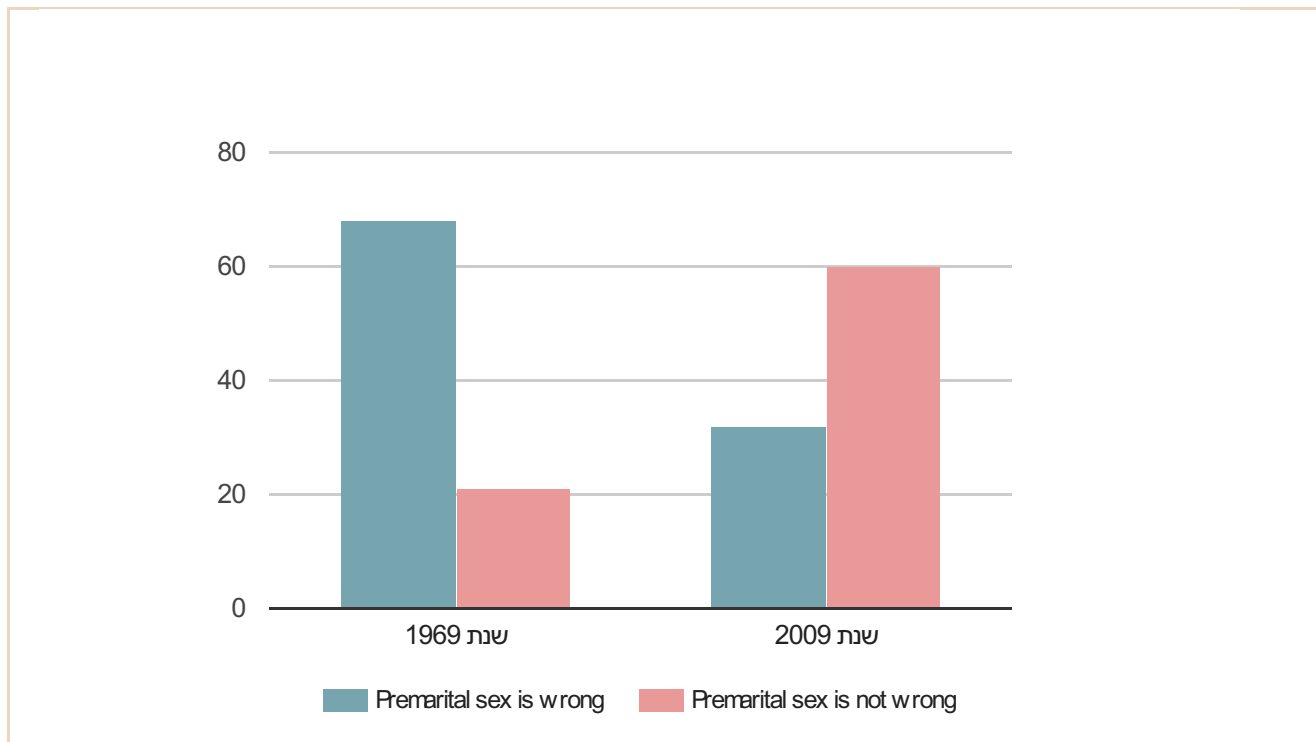
זאת ועוד, בעידן האולטרה-צרכני המטרה למכור מקדשת כל אמצעי, כולל שימוש במיניות גלויה וסמויה. תוכניות הטלוויזיה הפופולאריות - שבהן צופים ילדים ומבוגרים כאחד - מתמקדות במסרים ארוטיים כדי לייצר רייטינג. חברות פרסום משתמשות בקטינים כדי להעביר מסרים מיניים, ובכך יוצרות מודלים מעוותים לחיקוי.⁴⁴

באופן מוזר ומפתיע טרם נערך בישראל מרכז מקיף שבודק את מיניות הדור הצעיר לאורך זמן. מחקר בנושא הזה הוא רגיש, ותובע כלי מחקר ייחודיים, שאין באפשרותנו להפעיל במסגרת מחקרנו זה. ניסינו אפוא לגזור כמה מהמאפיינים הבסיסיים של מיניות הדור מתוך מחקרים שנעשו בעולם, ממספר מחקרים נקודתיים, שנעשו בארץ על בני נעורים, מתוך חומרים, שאספנו באינטרנט, ומהראיונות שערכנו.

קיום יחסי מין בגיל צעיר

מחקרים ברחבי העולם מראים שגיל קיום יחסי המין (הכוונה למארג הרחב של היחסים הגופניים, כגון התגפפויות, ולא רק לאקט החדירה) יורד עם הזמן.⁴⁵ גם יחסו של הציבור לקיום יחסי מין לפני הנישואין התרכך עם השנים.

Changing views on Premarital sex (USA)

Reference: Pew research center, 18.11.2010. The decline of marriage and rise of new families.

בישראל המגמה ככל הנראה דומה. בשלהי 2003 התפרסם מחקר, שפותח צוהר לתחילת דרכם המינית של בני דור ה-Y. מהנתונים עלה שבני נוער רבים בישראל מתחילים לקיים יחסי מין בגילאי 14-15.⁴⁶ במחקרים מאוחרים יותר נמצא שיש כאלה שמתחילים לקיים יחסי מין כבר בגילאי 12-13.⁴⁷

צעיר מספר: "זה די טוב איתך. אתה רואה מישהי ברחוב אתה ישר מפשיט אותה. אתה יוצא למסיבה ואתה תקבל את זה בסוף", מספר נער על המציאות הקיימת ומוסיף כי בגילאי 14-15 עושים סקס במועדון בשירותים זה מקובל.⁴⁸

יש לקחת בחשבון שהנתונים אודות הגיל הראשון של קיום היחסים לא משקפים את התמונה האמיתית, שכן הם מתייחסים בדרך כלל למגע מיני מלא. צעירים רבים פעילים מאוד מבחינה מינית, אך לא מקיימים חדירה.⁴⁹ יועצים ומטפלים מיניים מדווחים על הלחץ החברתי שבנים ובנות בגיל הטיפש-עשרה נתונים בו להתנסות ביחסים מיניים, גם כאשר אין הם חשים רצון ממשי לעשות זאת.⁵⁰

סטטוס של צעירה: "ממרום 28 שנותי/ אני זוכרת בדיוק איך זה להיות בת. 15. אני זוכרת גופיות בטן קצרצרות/ אני זוכרת את הרצון שיסתכלו עלי את הרצון להיות מינית גם כשאין לי בכלל מושג מה זה אומר אני זוכרת את הגאווה עם הפחד כשמישהו מתחיל איתי במיוחד אם הוא חייל/ והפחד גובר כשהוא יותר מבוגר אני זוכרת את עצמי יושבת בפירת המעשנים/ ומפתחת שיחת בנות של איך בא לי סקס/ מפי שתי 'מנוסות' / ואני לא שם בכלל אבל מנסה להבין ולהשתלב אני זוכרת את התקופה הזאת/ רגל פה רגל שם את ילדה ומפונקת, / את חיה בתוך מסגרות נורא ברורות ועוטפות ודווקא שם המסרים והלחץ החברתי הוא עצום והמבוגרים כמעט לא מדברים על מה זה מיניות ואיפה אני בתוך זה זה מושקף/ ואת מגששת באפילה עם לחצים ותרבות שמראה לך נשים כמעט ערומות בכל שלט חוצות וילדים וגברים שהתחנכו על פורנו/ שאת קרוב לוודאי לא ראית/ ואם ראית אז זה הבהיל [...]. ו'כולן' כבר שכבו ואני לא התנשקתי/ ומה לא בסדר איתי? / וזו מין ספירלה חברתית כזאת שאת כלואה בה/ מצב של הפסד בכל דרך שתבחרי מצב שבו אין לך זמן לחפש ולהתגבש ולגבש עצמי/ ולהבין מיניות כי הלחצים הם סותרים ומפחידים כי כולם יודעים ורק את בחוץ."⁵¹

המחקר והניסיון הקליני מראים שקיום יחסי מין בגיל צעיר מדי (קיימת עדיין מחלוקת מהו גיל הגבול) הוא בעל פוטנציאל גבוה ליצירת קשיים ובעיות שמלווים את האדם במהלך חייו. אדם שלא הגיע לבשלות רגשית עלול לפתח תפיסות מעוותות ביחס לגופו ולגוף הזולת, הוא חשוף יותר לניצול מיני ופגיע יותר באופן רגשי, בעיקר בתחום פיתוח אינטימיות זוגית בריאה ומערכת יחסים יציבה מתוך נתינה והתחשבות הדדית. זה קורה במיוחד אם ההתנסויות אינן מוצלחות (תופעה שכיחה בגילאים צעירים). יתרה מזאת, הצעירים נתונים יותר להשפעת הסביבה ולמניפולציות של אנשים שלא בהכרח רוצים בטובתם.

מעבר לזה, כיוון שסקס הוא אקט אינטימי חושפני ותובעני מבחינה רגשית, וכיוון שחוויות ילדות מטביעות חותם ארוך טווח, לטראומות בתחום הסקס יכולות להיות גם השפעות מעבר לנושא המיניות, ובעיקר על הדימוי העצמי ועל דפוס היחסים הבין-אישיים.

הבעיה הזאת מתחדדת אצל בני דור ה-Y על רקע הבשלות הרגשית המאוחרת שלהם. נוצר פה פרדוקס טרגי: דווקא הדור שהיה אמור לדחות את הפעילות המינית שלו בשל עיכוב שעון ההתפתחות הרגשית, מצא את עצמו מקיים יחסי מין בגיל צעיר יותר מהוריו.⁵²

בלוגרית צעירה: "גם אני חוזרת מספר פעמים בשבוע הביתה שיכורה מהתחת, לא זוכרת איך הגעתי, קמה עם כל הבגדים והאיפור ובמקרה הכי גרוע עם יד של גבר שאינו בן זוגי שרועה על גופי העירום. כן, זה עצוב אך נכון. אמנם אני ברמנית כבר שכונתי אבל האם זה תירוץ להמשיך לחיות חיים של נערה מתבגרת בסוף שנות ה-20 לחיי?⁵³"

בלוגרית צעירה: "ישבתי על הבר עם חבר ושוחחנו על השטויות שבן הזוג שלו עושה. לפתע נכנסה קבוצת בחורות צחקנית וקופצנית, כבשה את הבר וצעקה לבארמן: "צ'ייסרים! אנחנו רוצות וודקה!" והגי'נג'ית שעמדה לידי הסתכלה אלי והוסיפה "וגם אחד לבחור הזה!". טוב מאוד, חשבתי לעצמי. הערב הזה עומד להיות מעניין. [...]

ילדות שיכורות בנות עושות יותר רעש ממוזגנים מקולקלים, מוואן של חב"ד וממפגן חיל האוויר ביום העצמאות. תסמכו עלי, אם יש לכם רבע מוח, לא תוכלו לסבול את זה אפילו בשביל סקס [...]. אז חבר'ה, תפסיקו להזיל ריר על ילדות סתומות וקופצניות. הרי ברור שאין להן יותר מדי מה להציע לכם ויש סיכוי גדול יותר שאם תשקיעו, תיפלו בציפורני חברה אינפנטילית. אתם יודעים, יש בחורות בנות שלושים בעלות אנרגיה של צעירות בת עשרים, גוף מדהים ומהמם, בשלות ובגרות שמתאימה ליחסים וכמובן שגם לסקס.

הן נמצאות שם בחוץ ומפעם לפעם אני פוגש באחת. אז חבר'ה, תשאירו את הילדות לילדים ותמצאו לכם אישה. ונסו להתנהג בבגרות; יש סיבה טובה בגינה בחורות נוטות לפנות לגברים מבוגרים מהן.⁵⁴

הבעיות והקשיים המיניים שמאפיינים את הדור הזה נובעים מעוד כמה סיבות:

ראשית, זהו דור שבו כולם יודעים על כולם ושחונך להרשים את סביבתו. כאשר ארוטיות ומיניות הופכות למדד של בולטות והצלחה חברתית, טבעי שהדבר מתורגם לתחרות וללחץ חברתי. כאשר החברה מסביבך משדרת שמי שלא מנסה הוא חנון ופראיר, גם אלה שלא רוצים ולא מוכנים נאלצים ליישר קו.

שנית, זהו דור שהחל בגיל צעיר לשתות אלכוהול, והרבה. אחת ההשלכות של השתייה היא הנטייה לפעילות מינית תחת השפעת אלכוהול, שיוצרת עיוותים משלה. גם הלגיטימציה לצריכת סמים גדלה, וגם לה השפעות בתחום.

שלישית, זה דור עם נטייה לפטליזם. הם חיים את ההווה יותר מצעירים בדורות קודמים, ו"מה שיהיה יהיה".

ולמרות כל זאת, לא גובשה עדיין במשרד החינוך תוכנית חינוך מיני מסודרת לגילאים השונים. השיח על הנושא (אם בכלל) הוא לרוב פונקציונאלי-טכני ומתמקד במידע על הביולוגיה של האדם, באזהרות ובסיכונים.⁵⁵

ומה עם ההורים? אף שדור ה-Y מתאפיין בקשרים חמים ופתוחים עם הוריו, בפועל "המבוגרים האחראים" כנראה לא היו ממש בסביבה. ה-Y ניקים אמנם לא גדלו עם הורים פוריטנים ולא היו צריכים להיאבק על חירותם, אבל דווקא הגישה ההומניסטית והפלורליסטית של הוריהם הפקירה אותם ואילצה אותם לעשות "מה שטוב להם" וללמוד זה מזה, לטוב ולרע, כמו גם מהמידע המצוי בתפוזרת באינטרנט.⁵⁶

המגננה וההתנערות מאחריות של ההורים מקבלות ביטוי מבעית סביב פרשות מין של קטינים וקטינות שעולות מדי פעם לכותרות.

ב-2007, בעקבות עוד אחת מסדרת המקרים שהתפרסמו בתקשורת על התנהגות עבריינית בתחום המין של בני נוער, פרסמה העיתונאית אריאלה רינגל-הופמן מאמר חשוב, שעוסק באחריותם של ההורים לכשל החינוכי (חשוב לציין שעבריינות מינית אמנם לא משקפת את התנהגותם של כל הצעירים, אבל התדירות שהיא נחשפת והמאפיינים שלה מרמזים על שינויים בסקלה).

כתבה בידיעות אחרונות: "אשת מקצוע, המטפלת כבר שנים בבני נוער, סיפרה לי שממדי ההדחקה וההכחשה של הורים ישראלים יוצאת דופן גם במושגי העולם המערבי. ששתי דקות אחרי שמסתיימת שיחה עם ההורים ונכנס הילד לפגישה בארבע עיניים, מצטיירת תמונה הפוכה. אם ההורים אמרו שהילד לא גולש באתרים פורנוגרפיים, לא מעשן, לא שותה, הילד - אחרי שהוא משיע את הפסיכולוגית שלא תספר - מודה, כמעט ללא בוש להדבריה, שהוא עושה את כל שלושת הדברים.

בלי להיכנס לחוליי החברה בכלל, היא אומרת, אין ספק שעיקר הבעיה נעוץ בחוסר הנכונות ההורית לקחת אחריות. אחד המחקרים האחרונים שבדק את מידת ההשקעה ההורית במדינת ישראל, מצא שממוצע הזמן המוקדש לילדים במשפחות נורמטיביות נע סביבת 11 דקות ביום. [...]

אז נכון שזה קשה. קשה לומר לא, במיוחד "כשכל החברה" עושים את זה. במיוחד שאנחנו כל כך רוצים שהילד יהיה "מקובל", שחלילה לא יהיה "חנון". במיוחד שכל שאלה לאן אתה הולך ועם מי, ומה אתם עושים, נתפסת כחריזה לצנעת הפרט. שילדים בני 12, ולפעמים פחות, סוגרים את דלת החדר ומצפים מההורים לדפוק עליה לפני שנכנסים. רק שלליברליזם הזה, הכל כך אופנתי - והכל כך נוח, אם להודות על האמת - יש מחיר. פעם שילמו אותו ילדים בני 15 ו-16, היום זה בני 12 ו-13. פעם זה אפיין משפחות קשות יום, היום זה מגיע לכל מקום.

מעורבות בחינוך זה לא רק לריב עם בית הספר ולהתלונן על הרמה הנמוכה של המורים, ללכת עם הילד לסרט ולהיות החברים שלו, להתפאר שאנחנו מחליפים איתו בגדים ושומעים אותה מוזיקה. מעורבות זה מחויבות לעבודה קשה, סיופית ולא נעימה. אבל אין לה תחליף, גם לא הצבא. ילדה בת 12 צריכה לדעת שהיא לא יכולה להתחמק מהבית בחצות וללכת לשתות וודקה עם חברים שהכירה באינטרנט. וילדים בני 13 צריכים לדעת [...] שסוג כזה של בילוי אסור בתכלית האיסור. ומי שצריך ללמוד אותם זה ההורים.⁵⁷

בעקבות התפוצצות פרשת הזמר אייל גולן (בעקבות חשדות על מעורבותו ומעורבות אביו ביחסי מין עם קטינות), התפתח דיון ציבורי ער סביב אשמת ההורים בהתנהגות חסרת האחריות לכאורה של הנערות.⁵⁸ במהלך שידור תוכניתו של נתן זהבי ברדיו 103FM תקפה מאזינה את אלה המפנים אצבע מאשימה לעבר הנערות, וזהבי השיב לה במלים שזכו לגל גדול של הזדהות:

"אנשים יושבים בבית ורואים בטלוויזיה אשת ציבור שמראה לתפארת מדינת ישראל את בתה הקטנה, שכבר מגיל 6 מלבישים אותה בבגדי מעצבים עם ילקוט קטן, שעולה משהו כמו 6 שנות לימוד של ילדים אחרים. [...] את רואה איך הורים לוקחים הלוואות כדי לעשות לבנות שלהם בת-מצווה שהיא תהיה יותר טובה מהבנות האחרות בכיתה. אז את רואה ילדות בנות 12 עם הורים מטומטמים שלוקחים הלוואות לטווח ארוך, למרות שאין להם מה לאכול, וקונים לה שמלת פאר שאי-אפשר לתפור ממנה חליפה לעכבר קטן, וקונים לה נעלי עקב ומביאים לה מאפרת וספרייה, והיא אומרת שהיא רוצה להיות כמו - ותוקעת איזה שם של מישהי שהופיעה ביפה והג'חנון או בכפר והזיבי.... [...]

אני רואה את הבנות האלה כשהן כמעט נדרסות בגלל האיפון באוזן כשעוברות את הכביש והולכות עם אמא שלהן בגיל 13 לעשות בוק ושמוק ומגיעות לגיל 14 ויוצאות ב-12 כלילה מהבית בערב יום שישי או חמישי ומסתובבות בחדר ההלבשה של זמר א' או ב' או ז' ומתרפסות. ואז יש איזה סוכן מניאק אומר להן: 'אתן רוצות לראות את הזמר? אז תהיו נחמדות ותביאו אותה כאילו אתן מבוגרות'. [...]

בבית-הספר, אותן תלמידות לא באות ללמוד לצערנו. אגב, גם תלמידים, אבל אנחנו מדברים עכשיו על הנערות. התופעה קיימת. ואני לא מדבר עכשיו על אלה שמנצלים את התופעה, אלא על כך שיש היום דור שלם שהוא פרחי לחלוטין - אהבל, מטומטם, חסר ערכים, שהחלום שלו זה להיות אחד מהכוכבים האלה, והם רוצים לגעת בהם, להשתעשע איתם, להודיין איתם, לעשות מה שהם רוצים. [...]

על ההורים ישנה אשמה גדולה מאוד, לא קטנה - גדולה מאוד. נערה בת 14-15 שיוצאת ב-12 כלילה לכלות וחוזרת ב-5 לפנות בוקר - אל תהפכי אותה לתמימה. אני יודע מנהגי מוניות שכנות נכנסות אליהם לפנות בוקר אחרי שבזכו את כל הכסף שלהן על אלכוהול וחגגו, ולא נשאר יותר כסף, אז הן מציעות לנהג המונית שיחזיר אותן הביתה, והן יעשו לו בתמורה משהו שאני לא רוצה לומר מה.⁵⁹

במקרים רבים הורי הבנים הקטינים, המואשמים באלימות כנגד קטינות, מגוננים עליהם ומפנים את האצבע המאשימה כלפי הנערות ש"פיתו" כביכול את בניהם. הם מסרבים לקבל את הטענה שלבניהם תפיסה מינית מעוותת ושהם כהורים נרדמו בשמירה.⁶⁰

דור הפורנו

מקור המילה פורנוגרפיה הוא יווני ומורכב מאיחוי בין המילה Porne (זונה) למילה Graphein (לכתוב) - כלומר

תיאור בכתב או תיאור גרפי של מעשה הזנות. במילון אבן שושן ההגדרה דומה, אך היא כוללת גם מטרה: "ספרות זימה, ספרות הגודשת אירועים ותמונות מחיי המין כדי לגרות את היצר". את הגדרה משפטית של הפורנו כוללת שלושה רכיבים: תיאור או עיסוק במין; שיש בו כדי להשחית את המוסר; הנעדר כל ערך אמנותי, תרבותי, או חברתי.⁶¹ דומה כי ההגדרה הזאת מעט אנכרוניסטית ואינה כוללת את המנעד הרחב של ייצוגי הפורנו בימינו.

נהוג להבחין בין פורנוגרפיה לבין תמונות וסרטים ארוטיים. ארוטיקה מתייחסת לייצוגים מיניים שוויוניים והדדיים, שיש בהם כבוד הדדי. הם משקפים את המיניות הבריאה על מנעד הגילאים ולעיתים יש בהם גם ערך אמנותי. למעשה הגבול בין ארוטיקה לבין פורנוגרפיה הוא דק מאד וההבדלים ביניהם במקרים רבים מטושטשים.

יש המבדילים גם בין הפורנו התעשייתי, המבויס, הבוטה, המוקצן והאליים לבין קטעי סקס "ביתיים" שאין בהם את הכוחנות, המכניות השכיחים בחלק גדול מביטוי הפורנו. הם משקפים קשר נורמאלי וטבעי שקיים בחיים האמיתיים בין בני זוג, שאוהבים ומקיימים יחסי מין כחלק ממכלול היחסים ביניהם.

מבקרי הפורנוגרפיה מצביעים על תעשיית הניצול שעומדת בכסיסה. המגוונים עליה טוענים שהיא עוברת בשנים האחרונות "הפרטה" (אפשר לייצר תכנים מהבית) וכי בניגוד לזנות, רוב מוצריה מונגשים לציבור הגולשים ללא עלויות והרווח הכספי סמוי או עקיף.

יחס התרבות כלפי הצגת המיניות השתנה לאורך ההיסטוריה (וממשיך כל העת להשתנות). כך למשל, תמונות עירום או חצי עירום שבשנות השישים הופיעו רק ב"ירחוני גברים" ונחשבו ל"חומר כחול" מופיעות היום בתקשורת הפופולארית באופן לגיטימי.

בעבר צריכת פורנו התבטאה בהזקת חוברות 'פלייבוי' מתחת למזון, בצפייה בסרט סקס בבתי קולנוע אפלים, ובשנים מאוחרות יותר בהשאלת סרט מווידאו, רצוי רחוק מעיני השכנים. היום הפורנו נמצא במרחק הקלקה. אנשים נחשפים לביטויים ארוטיים באופן יומיומי והמדיום הדיגיטלי מקל על החשיפה הזו, שיש לה רבדים וצרכים אנושיים מגוונים.⁶²

בראשית המילניום, קצת אחרי הפריצה הגדולה של האינטרנט, נאמר בכדיחות כי אם יורידו את הפורנו מהאינטרנט לא יהיו יותר אתרים - חוץ מאתר אחד שיחתים על עצומה להחזרת הפורנו.

אין פלא שפורנוגרפיה נהפכה לאחת ההתמכרויות הגדולות של הדור הצעיר הנוכחי.

הדו"ח העולמי על סטטיסטיקה של פורנוגרפיה לשנת 2014

צפוי לראשונה בפורנו לפני גיל 12	% מהסטודנטים	% מהסטודנטיות
51	32	
צופים כיום בפורנוגרפיה לפחות פעם בשבוע	68	18

Reference: Covenant Eyes. 2014. Pornography Statistics: Annual Report 2014.

Note: age 18-24.

נתונים על צפייה באתרי פורנו בעולם

אתר Youporn הוא השני בגודלו בתחום אתרי הפורנוגרפיה עם 100 מיליון צפיות ביום
2% מכלל תעבורת האינטרנט בעולם עוברת באתר Youporn, כאשר 58% מהגולשים באתר הם בגילאי 20-29
42% מהסטודנטים בארה"ב גולשים באופן תדיר באתרי פורנו
12% מתוכם מדווחים על בילוי של 5 שעות לפחות בשבוע בעיסוק זה
19% מתוכם מרגישים שהם נשלטים ידי התשוקות המיניות שלהם. הם צורכים עם הזמן תוכן פורנוגרפי יותר ויותר קיצוני, מתביישים בכך יותר ויותר, וסובלים יותר ויותר מבעיות אוננות

Reference: Love, Dylan. 3.12.2013. Don't Believe Porn Addiction Is Real? Check Out These Numbers. Business Insider.

דור ה-Y הוא הדור הראשון שנחשף באופן אינטנסיבי לפורנו מגיל צעיר מאד והדבר השפיע ללא ספק על תפישותיו המיניות. במחקר שנעשה בארץ בתקופה העוברית של האינטרנט (2004), נמצא כי 15% מבני הנוער, הגולשים באינטרנט דרך קבע, משתתפים ברשת כדי לחפש חומרים פורנוגרפיים.⁶³ היום הנתונים האלה נראים מגוחכים, הן בשל הנגישות הקלה לאינטרנט, כולל דרך הסמארטפון,⁶⁴ והן בשל העלייה העצומה בתפוצת החומרים הפורנוגרפיים. במהלך העשור האחרון נאסרה הכניסה לאתרי הפורנו באינטרנט למי שטרם מלאו להם 18. אבל הדרך למנוע מבני הנוער לגלוש אל האתרים האלה מסתכמת בשאלה פשוטה בדף הכניסה, "האם אתה מעל גיל 18", כך שלא ניתן לאכוף את האיסור.⁶⁵

מספר שעות הצפייה של ילדים ובני נוער בישראל באינטרנט ובטלוויזיה הם מן הגבוהים בעולם המערבי, ומשום כך סכנת החשיפה שלהם לפורנוגרפיה גדולה יחסית.⁶⁶ מחקרה של ד"ר אביגיל מור ממכללת תל חי, שבדק את הרגלי החשיפה לפורנוגרפיה בקרב בני נוער באינטרנט, העלה שמרביתם (92%) גולשים באתרי פורנוגרפיה בתדירות של בין כל יום או כמה פעמים בחודש.⁶⁷ לא מדובר בנערים בני שבע עשה ושמונה עשרה אלא בילדים בני 10-12, שרק מגבשים את התפיסה שלהם על מיניות האדם בכלל, ועל מיניותם בפרט. הנגישות היא כמובן לא רק דרך מסך המחשב, אלא גם באמצעות מכשירי הטלפון המתקדמים.

חוקרים רבים סבורים כי לחשיפה לתכנים מיניים באינטרנט יש השפעות חיוביות שאין לבטלן. למשל, החשיפה לעירום ולסקס של הזולת היא תהליך לימודי חשוב. היא מוסרת מידע חשוב על הפיזיולוגיה האנושית, על מוקדי עונג ועל מנעד המיניות. היא משפרת ביצועים ומגדילה את הקשב ההדדי בין בני זוג. הפורנו ללא ספק הוציא את הסקס מהארון ושיחרר מעצורים רבים. התכנים הארוטיים גם משמשים כלי יעיל מאוד לסיפוק הסקרנות המינית ולהנאה מינית לגיטימית בחברת עצמך. האפשרות לאונן בעזרת התמונות והסרטים חשובה להיכרות האדם עם צרכיו ורגישותיו, פורקת מתחים (ולכן גם מקטינה את פוטנציאל האלימות המינית) ומאפשרת צבירת ניסיון חשוב. הצפייה במסרים סקסואליים גם מפיגה את הבדידות ומסייעת להפצת הערך החשוב שבני-האדם שווים זה לזה בבסיסם, ובעלי צרכים ותשוקות דומים.

עולם הפורנו תרם לגישה המשוחררת של ה-Y ניקים כלפי מין, להסרת הקדושה והצביעות שאפיינה דורות קודמים ולעיסוק הטבעי וחסר הבושה והעכבות של רבים מהם בסקס.

אבל לפורנו יש גם השפעות מטרידות על הדור הזה, המתבטאות בכמה היבטים:

חשיפה בגיל צעיר מדי

הנגישות של הפורנו חשפה את ה-Y ניקים בהיותם למראות מיניים, עוד לפני ההתנסות המינית הראשונה. המחקר מראה שחשיפה מוקדמת מדי לתכנים מיניים מעלה את פוטנציאל העיוותים והחרדות בתחום המיני.⁶⁸

הצפייה בסרטי פורנו גם פוגעת בדימוי הגופני של צעירים, בשל הבדלים בינם לבין מה שהם רואים כ"מודל נכון" של הגוף הגברי והנשי על המסך. רבים מאוכזבים מאיבריהם וחוששים שלא יהיה להם "ביקוש" בשוק.⁶⁹

התמכרות לריגוש

מחקרים מראים כי צפייה אינטנסיבית (בעלית אופי כפייתי) בפורנוגרפיה משנה את הנורוכימיה של המוח ומייצרת תשוקה בלתי מסופקת ולעיתים התמכרות.⁷⁰ בשנים האחרונות מתרבים הדיווחים על שיעור הולך ועולה של צעירים שהתמכרו לריגוש הפורנוגרפי ומתקשים להגיע לפורקן. הבעיה היא במינון הצריכה שיוצר שחיקה. כאשר אפשר לצפות בעשרות סרטים בכל רגע נתון וסף הריגוש הולך ועולה, גדל הקושי ליצור עוררות מינית ולקיים יחסים עם בנות זוג אמיתיות.

בלוגיסט צעיר: "חבר תל אביבי, רווק בן גילי, שסיפר לי לא מזמן כי הוא כבר לא מסוגל להגיע לפורקן מיני בדרך הקונבנציונלית ללא הקינקיות המתבקשת ואני מצמצם בפרטים במתכוון. כאלה אנחנו, דור ריאליטי פורנוגרפי שחייב להעלות את סף הריגוש באופן תדיר. מה שהיה טוב אתמול כבר לא יספק אותנו מחר."⁷¹

רוב הצעירים חוששים לדבר על הבעיה ולא מודעים להיקפה הרחב. מבחינה פיזיולוגית הם בריאים לחלוטין, אבל מצוקתם הנפשית גדולה.⁷² ההתמכרות לריגוש המיני מקשה גם על יצירת זוגיות יציבה ומגדילה את הפוטנציאל של מיצוי מהיר של יחסי הזוגיות.

במהלך המחקר פנה אלינו בחור צעיר וביקש לשתף אותנו בבעיה שמטרידה אותו ורבים מחבריו. הוא הבין עד כמה הבעיה עמוקה ורחבה ולכן החליט לתרום מזמנו להביא למודעות אליה. להלן דבריו:

"אני בן 23, מתגורר בחיפה, למדתי בביה"ס תיכון הראלי, השתחררתי בדרגת סגן מהצבא עומד להתחיל לימודי כסטרנט בטכניון.

ההכרות הראשונה שלי עם הנושא החלה לאחר שיחה עם חברים שדברו על קושי בקשרים זוגיים לאורך זמן עקב ירידה חדה בעוררות המינית ללא קשר לבת הזוג ומאפייניה, קושי שרובנו חשנו בו ברמה זו או אחרת ולא נמצא לו פתרון רלוונטי על פי המידע הקיים בקרב "מומחים" בתחום.

החלטתי לחפש מידע על הנושא בעולם הרחב ואז התוודעתי לנושא השפעות הצפייה בפורנו באינטרנט על דור הצעירים של היום דרך אתרי ענק אמריקאים להם עשרות אלפי משתתפים.⁷³ באתרים אלו משובחים בפורומים על הנושא בכלל ועל הקשיים בתפקוד המיני שהוא גורם בפרט ובמיוחד על הדרך הלא קלה להחלמה מההתמכרות לצפייה בפורנו.

התחלתי ליזום עוד שיחות עם חברים וראיתי שהנושא מעסיק ומפריע לרבים, בחורים צעירים ובריאים שחשים שמשוהו לא הולך כשורה - הם פחות חשים תשוקה או רגש דומה, מתקשים לשמר מערכות יחסים ותפקוד מיני לאורך זמן. 'אני חש חוסר עניין/עוררות מינית מהר מאוד בכל מערכת יחסים'; 'אני בטיפול תרופתי/פסיכולוגי אבל זה לא עוזר, אני מיואש ולא מספר לאף אחד'; 'אין עם מי לדבר הרופא המליץ לי על תרופות ודיבר על חדרה וזה בכלל לא הסיפור שלי'; 'חוסר הפתרון של העניין גורם לי לדיכאון, חוסר רצון להתחיל מערכות יחסים'; 'אני בריא, נראה טוב מה לא בסדר? זה רק אצלי?'

נכנסתי לעומק הנושא על ידי קריאת מאמרים על תפקודי המוח ועל הנזק שגורמת הצפייה בפורנו באינטרנט המהיר והבנתי שיש כאן עניין חדש לחלוטין, שאינו בא לידי ביטוי כלל באתרי אנשי הטיפול רופאים, פסיכולוגים וכו' (עדיין מדברים על חדרת ביצוע ובעיות פסיכולוגיות הקשורות בחינוך).

אנו הדור הראשון שלמעשה מתמודד עם ההשלכות של הצפייה בפורנו באינטרנט המהיר כלומר מאות סרטונים זמינים בכל דקה של צפייה בפורנו וההשלכה העיקרית הינה צורך ברמת גירוי גבוהה מאוד להשגת עוררות, שמושגת על ידי התחלופה של הסרטונים בפס רחב וגורמת ניוון או קושי פיזי לקיים עוררות מינית עם בנות זוג אמיתיות, שגורם דיכאון עקב חוסר היכולת לפרוץ את מעגל העיסוק בפורנו האינטרנטי. התוצאה - קושי מבחינה טכנית להגיע למצב של קיום יחסי מין מהנים עקב העדר עוררות מספקת - רק פורנו אינטרנטי מספק את הרמה הנדרשת, אכזבה, דיכאון, לעיתים הסתגרות, קשרים שטחיים עם בנות, חוסר אנרגיה וכו'.

מדובר בעיקר ברור של צעירים שכיום בני 20-23 שצופים בפורנו המהיר מגיל צעיר (10-13) עוד לפני הניסיון 'האמיתי' הראשון ונמצאים בשלב התפתחות כל נושא היחס למין וקשרים אינטימיים. הבעיה מתגלה עם הגיעם לגיל 'שאפשר להתחיל'.

באתרים שונים ראיתי שהנזק נגרם לכל הצופים,⁷⁴ כך שבעיית התמכרות מקיפה את כל הצופים במיוחד יש קושי בגמילה לדור הצעיר שלא עבר תהליך התפתחות הדרגתי תקין בנושא יצירת אינטימיות בשום שלב בחייו.

תמונה מעוותת של מיניות

תעשיית הפורנו מופעלת בעיקר על ידי גברים ומיועדת בעיקר לצרכנים ממין זכר. זו גם אחת הסיבות לכך שהמודל המיני הרווח הוא שוביניסטי ביסודו, ומעביר מסרים מטעים ולעיתים גם מסוכנים ולא מוסריים לגברים צעירים. חומרי פורנוגרפיה רבים מבוססים על ניצול מיני של נשים, על השפלתן ועל ביזוי מיני שלהן.⁷⁵

רבים מהצעירים, שאינם מודעים לקונטקסט המצולם, מקבלים תמונה שקרית ומעוותת לגמרי של מיניות האישה ושל אופי היחסים המיניים בין בני זוג. אין זה מפתיע אפוא שמתרבים המקרים שבהם חבורה של צעירים מנצלת צעירה במצוקה נפשית, מבלי שהם מזהים בכלל שיש כאן ניצול ולעיתים גם אונס קבוצתי.⁷⁶ הם פשוט מעבירים את מה שראו באתרים הפורנוגרפיים למציאות היומיומית.⁷⁷ יש לציין כי המודלים שמוצגים בסרטי הפורנו משפיעים גם על תפיסות מין מעוותות של נשים צעירות שנחשפו אליהם.⁷⁸

אגב, המודלים הסקסיסטיים נלקחים לא רק מעולם הפורנו אלא גם מעולם משחקי הווידאו והמחשב.⁷⁹

מודל מיני מכאני ולא בוגר

הפורנו הוא לרוב המודל המיני הראשון לחיקוי שצעירים נחשפים אליו, תוך שהוא דוחק הצידה את מדריכי המין העמוקים והאחראים יותר, שהיו נפוצים בשנות התשעים (למשל קלטות 'מדריך לאוהבים').⁸⁰ הצעירים לומדים במקרים רבים להתייחס לפעילות המינית באופן ילדותי וזה מקשה עליהם לייצר יחסים משמעותיים.⁸¹

צעירה כותבת ב-Ynet: "קחו רווק בשנות ה-30 שלו. ככל שעוברות השנים, הפורנו תופס מקום נרחב יותר בחייו, והקישור בין מין לאינטימיות הולך ונפרם. האינטימיות של יחסי המין שינתה את פניה אל עבר משהו ממוכן, זר ומנוכר, מחיבור עם אינדיבידואל אחר לפעולה מכאנית לצורך גמירה, מאמצעי למטרה בפני עצמה. [...] בחורה באה, בחורה הולכת, העיקר הפורקן. מערכות יחסים נצרכות כמו פורנו: קצרות, בנות חלוף, חסרות יחוד, ועם מילוי הצורך ניתן להחזירן לוידאומט או לסגור אותן כמו את חלון היו-פורן בדפדפן. [...] נשים, בהכללה גסה, נוטות לחפש אינטימיות וקרבה גם במקומות הלא מתאימים ולערכב בין סקס לרגש. [...] אפילו אם הוסכם בין בני הזוג שמדובר בסטוץ בלבד, לעיתים הן יוצאות מהמיטה מרוקנות, או גרוע יותר - מלאות תקוות שאותו סקס חד פעמי יהפוך חיש מהר לזוגיות. [...] בסופו של דבר המציאות מצליפה בישבנם של נשים וגברים כאחד. הנוחות הקיימת באפשרות לחזור לבית חמים ולצפות בפורנו לפני השינה מפחית את הצורך בזוגיות."⁸²

הנורמליזציה של השיח על סקס

לכל אורך ההיסטוריה גודר המין בתחומים של צנעת הפרט ונחשב לשדה אינטימי, שהשתיקה יאה לו. בדור ה-Y נראה שהחומות נופלות, ומה שנחשב בעבר לחושפני ובוטה, הופך ללגיטימי.

הצעירים היום פתוחים מינית יותר מהוריהם (כשהיו בגילם) ונוטים להתייחס לסקס בפחות "הדרת קודש" ובפחות זהירות. הם מגדירים אינטימיות באופן אחר ולא מהססים לחשוף דברים מאוד אישיים, שעברו בעבר מפה לאוזן, אם בכלל.

צעירה מגיבה בפייסבוק לגבר מבוגר: "אני חוששת שיש בינינו אי הסכמה עקרונית בנושא ה"פרטיות" - אני תמיד יוצאת מנקודה, שמבחינה גלובלית - מי אני בכלל ואת מי אני מעניינת... יש לנו, בני האדם, נטייה להחשיב את עצמינו יותר מידי והרי אנחנו בעצם אבק ברוח. או מצידי - שידעו חברות האשראי את הרגלי הצריכה שלי וישלחו לי קופונים מתאימים בדו"ח החודשי, שידעו בפייסבוק את גילי וישלחו אלי הצעות מפתות להשתלת שיניים, בוטוקס ובהמשך לחיתולים למבוגרים. שידעו עלי הכל - מה אכפת לי??? אני לא מתביישת בכלום."

ד"ר נלי שטיין (מטפלת משפחתית וזוגית מוסמכת) ערכה בשנת 2009 מחקר על מיניותם של בני נוער בישראל (בני דור ה-Y שהתבגרו בינתיים). במסגרת המחקר ראינה שטיין עשרות נערים ונערות בני 17. לדבריה, היא נדהמה מהפתיחות שלהם בנושא ומרצונם העז לדבר ולשתף בחוויותיהם ובשאלותיהם אדם מנוסה. "לא חשבתי שיהיה כל כך קל לשכנע אותם לדבר" היא אומרת. "אבל הכמיהה שלהם לשוחח במקום שנקרא 'מרחב מוגן' עם אדם מקצועי ואמין הייתה מאוד חזקה."⁸³

צעירה כותבת ב-Ynet: "אנחנו לא רק רואים יותר פורנו, אנחנו גם מדברים יותר על פורנו, בקלילות השמורה לנושאים כמו שימוש בחוט דנטאלי אחרי ארוחה. בגלל שפורנו הוא נושא מעניין יותר מהגינת השיניים, אנו שוכחים לעתים לגלות רגישות כלפי הנמען והקונטקסט בו נאמרים הדברים. כפי שלא תשאל בחורה בדייט ראשון על הרגלי ההיגיינה שלה (אלא אם כן הבל פיה שיבש עליך את דעתך) - כך רצוי שלא לתחקר אותה על ז'אנר הפורנו החביב עליה במיוחד (אלא אם כן בא לך להינטש 5 דקות אחרי תחילת הדייט, כפי שעשיתי לבחור אחד בעבר)."⁸⁴

גם בראיונות שביצענו לצורך מחקר זה, הופתענו לגלות עד כמה המרואיינים דיברו בפתיחות על חיי המין שלהם. הם לא ראו בזה חדירה מוגזמת לפרטיות, ושמחו לשתף אותנו גם בקשיים, בבעיות ובמפחי נפש.

שיח המיניות החופשי, מצוקות במערכות היחסים, בדידות, אהבה ותשוקה לבני זוג בולט במיוחד בפייסבוק. מה שמעניין ושונה במיוחד מכל דור אחר זה השיח משותף הן לבנים והן לבנות, כולל בדיחות כחולות. בעבר היה נהוג שהבנים מספרים בדיחות מין והבנות שותקות ומסמיקות. ואילו היום ה"דאחקות" המיניות מוחלפות בחופשיות בין בנות לבנות, בין בנים לבנים ובין בנים לבנות.

צעירה מצוטטת בוואלה: "יצאתי עם מישהו ממש שווה, דיברנו וצחקנו המון, וללא ספק באותו הזמן חשבתי שזה הדייט הכי טוב שהיה לי אי פעם. סיימנו לאכול, הוא שילם עליי, ונסענו אליי הביתה. לא תכננתי שזה יהיה ככה, אבל כבר במדרגות התחלנו להתנשק, וכשנכנסנו אליי הביתה שנינו היינו בלי חולצה. נכנסנו לחדר שלי, נשכבנו על המיטה והכול היה מושלם, עד שאותו בחור אמר פתאום, בניסוח הזה בדיוק: 'אני רוצה לענג אותך לפני המשגל'. ביוש!"⁸⁵

אחד הצעירים פרסם בדף הפייסבוק הפופולרי "סטאטוסים מצייצים" את הסטטוס הבא: "החורף הגיע רשמית רק לפי סוגי התה שהגיעו למטבחון - עינוגי התפוח, אורגזמת המנגו וליצ' מוטרד מינית". התגובות המבודחות של הבנות לא אחרו להגיע: "רק נשאר להשיג קונדומים בטעמים ואז הכל מסודר..."; "הכי טעים זה מנגו מלטף ובננה גומרת".⁸⁶

גם כאשר הם כבר נשואים, קל יחסית לצעירים להיוועץ בחברים או להיעזר ביועצים ובפסיכולוגים בתחום הזה וכן לשוחח בפתיחות על קשיים ובעיות בזוגיות ובתא המשפחתי.

הפתיחות המינית של ה-Y ניקים נובעת לא רק מהאווירה המתירנית שאליה נולדו,⁸⁷ אלא גם מהשפעת התרבות הפסיכולוגיסטית שממריצה את האדם לדבר על הכל. תוכניות הריאליטי בטלוויזיה מחזקות את הדפוס משום שאחד המוטיבים המאפיינים אותן הוא ה-Voice Over - מצב שבו גיבורי התוכניות עומדים ומול המצלמה ומתמללים לצופים את מחשבותיהם הכמוסות (כביכול את הזירה הפסיכולוגית שמאחורי הקלעים).

שלום לדיסקרטיות

ככל שהחברה נעשית מתירנית יותר כך הלבוש המקובל בציבור נעשה חושפני יותר. התופעה בולטת בעיקר בקרב הנשים: בגדים קצרצרים, צמודים ושקופים, ומחשופים נדיבים שלא משאירים מקום לדמיון. גם המניקור, הפדיקור, האיפור, הקעקועים, הפירסינג, בגדי הים ותחתוני החוטיני (כל ההלכשה התחתונה הפכה לנושא מאוד חשוב ל-Y ניקים), חזיות הפוש-אפ, החזה המוגדל וטרנד גילוח שער-הערווה (אצל בנות ולאחרונה גם אצל בנים) - משדרים מוחצנות מינית.⁸⁸

חשוב להדגיש שלבוש ארוטי, כמו מיני קצרצר ונעלי עקב, אינו תופעה חדשה בארצות המערב וגם לא בישראל, אבל במקרה של דור ה-Y, להבדיל מהדורות שקדמו לו, מדובר בנורמה המקובלת ולא ב"יוצא הדופן". זה נעשה כל כך שכיח ורגיל, עד שבמשפחות חילוניות מעטות בלבד עוסקים בכלל בסוגיה זו, שנתפסת היום כמיושנת ולא רלוונטית. הורים כלל לא מבחינים שילדתם הקטינה יוצאת מהבית בהופעה שמשדרת מיניות ולעיתים אף מיניות בוטה. יתרה מזאת, רבים אף מעודדים את הילדים, ובעיקר את הילדות, להתעסק בהופעה החיצונית (קניית בגדים אופנתיים, הליכה למספרה, קוסמטיקאית וכו'), כאשר הדגש הוא לא רק "האם זה יפה לי" אלא גם "האם אני סקסית". הם עושים זאת לא רק בשם אתוס החופש האישי (לא מתערבים בחיי הילדים), אלא גם משום שנשטפו בתעמולה צרכנית משומנת שמעמידה את המראה החיצוני במרכז.

המחשה מעניינת לתופעה הדורית הזאת אפשר למצוא בויכוח המתקשר שפרץ ב-2013 בין הזמרת שינייד אוקונור לבין הזמרת מיילי סירוס. הכל החל כאשר באחד הקליפים (Wrecking Ball) הופיעה סירוס בעירום פרובוקטיבי. בראיון ל"רולינג סטון" הסבירה הזמרת בת ה-20 כי הופעתה הושפעה מהקליפ של הפזמון מפורסם שבו מככבת אוקונור. אוקונור הזדעזה ופרסמה בבלוג שלה מכתב פומבי בוו הלשון:

"מיילי היקרה

[...] אני מודאגת מאוד לגבייך משום שהאנשים מסביבך גרמו לך להאמין, או עודדו אותך להאמין, שזה 'קול' להיות עירומה וללקק קורנסים בסרטונים שלך. דברים כאלה יאפילו על הכישרון שלך אם תיירי שיסרסרו בך, בין אם את או תעשיית המוזיקה הם הסרסורים.

שום דבר מלבד נזק לא יצמח מכך בטווח הארוך אם תרשי לעצמך להיות מנוצלת כך, וזה לא בשום פנים ואופן מקור העצמה עבורך או מסר חיובי עבור כל אישה צעירה, אם יעריכו אותך יותר בזכות המשיכה המינית שלך ולא עבור הכישרון הברור שלך. [...]

לאף אחד מהגברים שנועצים בך עיניים לא אכפת ממך, שלא ישטו בך. נשים רבות מבלבלות בין תשוקה לאהבה. אם הם רוצים בך מינית זה לא אומר שאכפת להם ממך. מה גם שבאופן לא מודע את מעבירה את הרושם שגם לך לא אכפת הרבה מעצמך. [...]

בין אם נאהב את זה או לא, הנשים בתעשייה הן מודל לחיקוי וככאלה עלינו להיות זהירות במסרים שאנחנו שולחים לנשים אחרות. המסר שאת שולחת הוא כי זה מגניב להיות זונה. אבל זה לא, מיילי. זה מסוכן.⁸⁹

סיירוס לא לקחה ללב. להיפך, היא פרסמה סדרה נוספת של צילומים פרובוקטיביים במיוחד וברצף של ציורים בטוויטר, המליצה לאוקונור ללכת לפסיכיאטר, תוך שהיא יותר מרומזת על מצוקתה הנפשית, של הזמרת הותיקה, שאותה לא הסתירה בעבר.⁹⁰

אוקונור הגיבה במכתב נוסף, שבו דרשה מסיירוס להתנצל ואף איימה בתביעה:

"מה שעשית הורס לי את הקריירה וגורם לי לנזק עצום, כיוון שגרמת לאנשים לחשוב שהציורים האלה שלי הם מהיום ולא מלפני שנתיים. אם לא תסירי אותם לא תהיה לי ברירה אלא לנקוט נגדך בצעדים משפטיים, כי אי אפשר לקבל עבודה כשחושבים שאתה סובל מבעיות נפשיות. אני לא מחפשת להרע לך, אבל אם לא תתנצלי, לא תהיה לי ברירה אלא ללחוץ עליך. וכשאת תגמרי בגמילה או במחלקה הפסיכיאטרית, אני אבוא לבקר אותך, ולא ארד לרמה של ללעוג לך."⁹¹

לכאורה הויכוח הזה היה עוד מריבה בין סלכס שיצאה מפרופורציה. אבל בעקיפין הוא ביטא פער דורי: דור מבוגר שעדיין חרד לפרטיותו ודור צעיר שמתערטל בפומבי ללא שום עכבות.

גם תרבות "המזמוזים" מקבלת בדור הזה דגש אקסצנטרי. בדורות קודמים היה נהוג להתמזמוז הרחק מעין ציבורית. בדור ה-Y לעומת זאת, מקובל ושכיח להתמזמוז בפומבי, ליד החברים, ליד ההורים ובמקומות ציבוריים. רבים מקיימים יחסי מין קולניים כאשר בחדרים הסמוכים נמצאים שותפים לדירה, אורחים, אחים ואפילו הורים. לאחרונה התבשרנו על טרנד חדש - זוגות שמעלים תמונות שלהם ביחד, מיד אחרי שסיימו לקיים יחסי מין, לרשת התמונות החברתית אינסטגרם.⁹²

ה-Y ניקים לא עושים מאמץ להנמיך פרופיל משום שרף הבושה אצלם גבוה יותר ומשום שכאמור, הם נוטים לטשטש בין מרחב פרטי לציבורי (בין השאר בשל חוסר בגרות). הם גם פחות רגישים לרגשות הסובבים אותם ולעובדה שמיניות מוחצנת יכולה לעורר מבוכה באנשים עם רגישויות וערכים השונים משלהם.

נשים "מזיינות"

בסדרה האמריקנית המצליחה 'סקס והעיר הגדולה' ('Sex and the City'), ששודרה בין השנים 1998 ל-2004 (גם בישראל) מככבות ארבע חברות טובות, שמייצגות בין השאר ארבעה מודלים של מיניות: שרלוט מגלמת את האישה התלותית מהזן הישן, מירנדה את האישה הקרייריסטית שמין פחות מעניין אותה, קארי מחפשת את הגבר הרגיש שינהל איתה יחסים שוויוניים וסמנתה משקפת את הדגם החדש - האישה ש"אוכלת בחורים צעירים לארוחת בוקר".

צעיר: "אני חושב שיש הרבה יותר בנות ממה שמוכנות להורות שפשוט מחפשות סקס. ממה שאני רואה, נשים מחפשות לא פחות מהגברים."

ברמנית: "אני רואה שנשים מושכות את כל המשחק הזה לכיוון של שוק. לדוגמה, אני רואה בחורות שכל לילה באות בשביל מישהו אחר."⁹⁸

המחשה לאסרטיביות החדשה אפשר למצוא בדיון פתוח בשאלה, מדוע הבנות מכנות את הפות שלהן בשם חיבה, שפורסם באתר מאקו. הכותבת, אורטל בירן גורפינקל, שהיא דולה ומנחת נשים, אספה מחברותיה לא פחות מ-35 שמות שונים.

כתבה ב-mako: "לאחרונה יצא לי להיחשף לתופעה של נשים שלא קוראות לאיבר המין שלהן בשמו "פוח" אלא מציאות לו כל מיני שמות חיבה. החלטתי לשאול מה הם שמות החיבה באחת מהקבוצות בהן אני חברה, וקיבלתי למעלה מ-35 שמות שונים שנשים קוראות לפוח שלהן: חלקם שמות שהן המציאו, חלקם כאלה שהועברו ע"י האימהות, היו גם חלק על שם דמויות, וחלק הטיות משפה זרה, והיו גם כאלו שלא קוראות לו (הוא כנראה בא לבד) - מבחינתן אין לו שם. [...]

כבר בילדותנו אנחנו סופגות חינוך שהפוח שלנו הוא איבר שיש להתבייש בו: לא לגעת בו, לא לדבר עליו ובטח שלא לחשוף אותו בציבור. שיהיה ברור, אני מסכימה עם זה שצריך לשמור על רמת צניעות מסוימת ולא לחשוף אותו לכל דורש, אבל אני לא רואה סיבה להתבייש בו ולא לדבר עליו. נכון שעדיף שלא לדסקס את נושא הפוח בשיחת שיש בוזן האוכל אבל כן אפשר לדבר עליו עם חברות, עם הבנות שלנו. [...]. כל מי שצפתה ב"עגבניות ירוקות מטוגנות" זוכרת איך דמותה של קתי בייטס התבקשה להתבונן עם מראה בוואגינה שלה. כולנו גיחכנו ותהינו על הבקשה המוזרה הזו אבל כשחושבים על זה, למה לא בעצם? את מכירה כל חלק בגופך, יודעת היכן יתרונותיו והיכן חסרונותיו אבל אין לך מושג איך הפוח שלך נראית. הפוח היא כמו יד, רגל, אף, אוזן. היא עוד איבר אז למה אנחנו כל כך מובכות ממנה? [...]

תגידי לילדה שלך שקוראים לה פוח. זה השם שלה. מרגישה שפוח הוא שם קשה לך מדי? תקראי לה פוח, תוסיפי לה את יוד השייכות כי היא שייכת לך, ורק לך. אל תחלישי אותה, אל תהפכי אותה לנחמדה יותר, אל תקטיני אותה. כי כשאת עושה את זה לפוח, את עושה את זה גם לעצמך. תחנכי את עצמך למיניות בריאה יותר, לנשיות בריאה יותר ואנושיות בריאה יותר."⁹⁹

באחד המערכונים של צמד הקומיקאים "שי ודרור" מציגים השניים דמויות של נשים בתכנית טלוויזיה שנקראת "הכל נשים". שי מגלם את מנחת התוכנית, ודרור מגלם משוררת פמיניסטית שכתבה ספר בשם "הוואגינה שלי היא שלי ודירבאלקום לגעת לי בה בלי רשות".

במהלך המערכון נשאלת המשוררת, מדוע היא פרסמה את הספר, ומשיבה: "כי אני אישה חופשייה, ויש לי כוס. והכוס הזו היא שלי, ואני לא מתביישת בו. למה אני צריכה להתבייש בכוס שלי? מה, אני גנבתי אותו? הכוס שלי הוא שלי, ואף אחד לא ייגע לי בו בלי רשות."

תשובה זו מפיחה התלהבות בקרב המראיינת, שממשיכה בתחקיר, ושואלת "אבל מה המסר מאחורי הספר?" והסופרת משיבה לה "כוס".

בהמשך המערכון מקריאה המשוררת את אחד משיריה שנקרא "כוס פרטי":

הכוס שלי הוא כוס פרטי,
פרטי הכוס שלי,
פרטי הוא כוסי,
כוסי הוא פרטי.
פרטי.
כוסי.

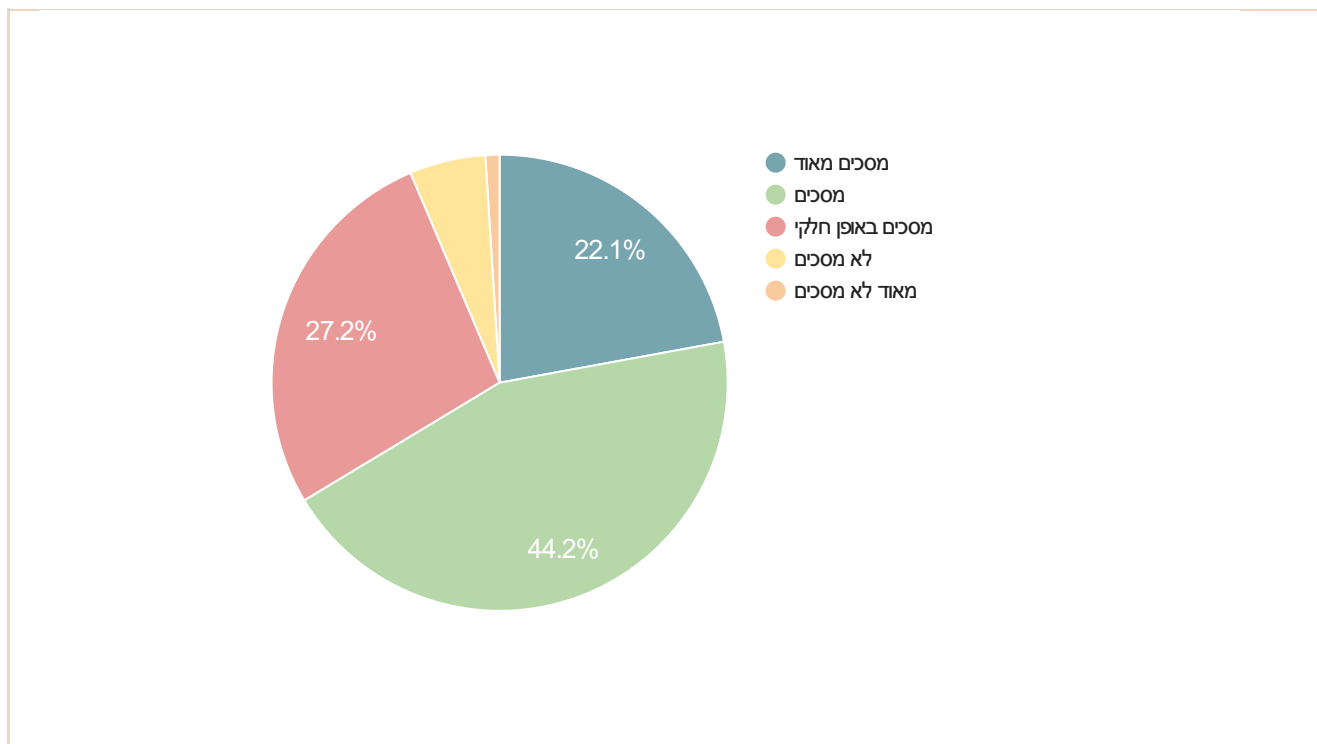
בסיום הראיון מפסקת המשוררת את רגליה ושואלת "את רוצה לראות את הכוס שלי?", ולאור סירובה של המראיינת,

מבהירה המשוררת "אני אישה משוחררת" ותוהה "אז אני לא יכולה להראות את הכוס שלי?" בתגובה עונה לה המראינת "הכוס שלך הוא שלך. הוא שלך ושיישאר אצלך."¹⁰⁰

הפתיחות להתנסות ולגוון

ה-Yניקים גדלו בדמוקרטיה פלורליסטית. הם אוהבים את החירות ותופסים את עצמם כפתוחים לטעימות ולהתנסויות חדשות. הדבר מוצא את ביטויו גם בתחום המיני.

להלן תכונה המשויכת לצעירים בישראל: "פתוחים לשינויים ולהתנסויות חדשות (זורמים)". עד כמה את/ה מסכים:

מקור: סקר פאנלס דצמבר 2015, נערך לטובת מחקר דור ה-Y. נתונים: הסקר נערך בקרב מדגם מייצג של 294 יהודים (לא דתיים) בגילאי 26-35. הערות: הנשאלים קבלו בסקר רצף של 15 תכונות שאליהן נדרשו להתייחס. זו אחת התכונות שנכללה ברשימה. הכוונה ב"צעירים בישראל" לגילאי 21-34.

הפתיחות המינית של דור ה-Y (בנות ובנים כאחד) מתבטאת בין השאר בנכונות שלהם להתנסות במגוון תנחות ובקיום יחסי מין במקומות פחות סטנדרטיים (כולל מקומות ציבוריים).

היחס הרווח אל מין אוראלי הוא כאל לא יותר ממתאבן מיני וכסוג של מזמוז לא מחייב, שדומה לנשיקה לוחטת. עצם השימוש במונח "לרדת לו" (או לה) מבטא את התופעה.

ב-2008 פרסם הסופר והעיתונאי איתמר בן כנען כתבה מעניינת, שעסקה בנורמת המציצה החדשה.¹⁰¹

"בתל אביב של אמצע שנות ה-90 [...] היחס אל המציצה היה אמביוולנטי מאוד, דו ערכי: היו המיתוסים המאדירים של כוכבי הרוק והשירותים של הפינגווין בשנות ה-80 מחד גיסא, והיו תפיסות שמרניות עם נרטיבים של "ניצול", "השפלה", "נותנת" ו"שרמוטה" מאידך גיסא. מציצות, על כל אופן, לא היו בנמצא. לפחות לא בנוכח, בממשי, ביומיומי. [...] היום אתה לא צריך להיות כוכב רוק או מגיש בערוץ הילדים כדי לקבל מציצה. [...] היום במועדונים כבר לא הולכים לשירותים. את המציצה מקבלים מתחת לבר, כמעט בפרהסיה (כמו שבמקומות מסוימים צורכים קוקאין). המציצה, אצל בני הדור הצעיר, הפכה לסטנדרט, למוכר מאליו. [...]

איך זה קרה? איך הפכה המציצה מהשגרירה באו"ם של סדום ועמורה לדבר מה כל כך לגיטימי, דבר מה שבשגרה? א', סטודנטית ועיתונאית יפה ואינטליגנטית בת 27, מסבירה: "זה נובע מהעניין שיש היום שוויון מיני ואין יותר את הנרטיב של 'נותנת', 'מופקרת', 'שרמוטה', 'זולה', והדבר מאפשר לנו להעניק בלי שנפחד שיודבקו לנו תוויות. השיח שלנו היום הוא שאנחנו מאוד נהנות ממין. אנחנו יכולת להגיד 'אני חרמנית היום', או 'וואו, כמה זמן לא הזדיינתי', או 'איך בא לי למצוץ לך'. במסגרת זו אנחנו באמת נהנות למצוץ. זה גם יפה לראות גבר נהנה מזה, זה מחרמן. כמו שזה יפה לראות אשה נהנית כשיורדים לה. [...] סקס היום נתפס כהענקה הודנית. זו אחת הפעולות היחידות שבהן אתה נהנה הנאה פיזית של ממש מלהעניק למישהו אחר. זו לא פילנתרופיה."

גם הסקס האנאלי, ששוויון בעבר בעיקר להומואים, וכן סקס רב משתתפים (אורגיות), נעשו יותר לגיטימיים ופחות נדירים בדור הזה. רבים לא מהססים לקיים פעילות מינית סוערת וספונטנית במקומות "לא קונבנציונאליים" כגון שירותים ציבוריים, חופי ים (כולל לעיני העוברים ושבים) וחדרי מדרגות.

"גומרים הולכים"

בקרבת ה-Y ניקים רווחת המוסכמה - גברים ונשים כאחד - ש"זיונים" הם לא יותר משעשוע - "תענוג אינסטנט", שלא מחייב חיזור ארוך ואפילו לא השקעת רגשות משמעותית. המין הרגעי, החד-פעמי משקף ומקדם התהוות של מודל מיני אחר, שבו יציבות היחסים המיניים כמו גם רגשות עמוקים כלפי בן או בת הזוג אינם הכרחיים.

מתוך 'חוכמת הבייגלה':

"היינו יוצאים המון, שותים המון, צוחקים המון, משתוללים המון, מזדיינים בכל פינה בעיר".

"זה לא עניין שלזיין זה לסבול, אבל בוא נגיד שאם הייתן גומרות אחרי עשר שניות, החיים שלנו היו הרבה יותר קלים, כי בכל אופן מדובר בעבודה לא קלה, שלא נדבר שוחקת, ככל שעובר הזמן. אז אתה נכנס ומתחיל לפמפם, מחכה לשמוע תגובות שבהתאם אליהן אתה ממשיך לעבוד. גניחות יותר חזקות, אתה ממשיך יותר חזק. ירידה ברעש - אתה משנה תנוחה או מקצב. את כל זה אתה עושה עד שאתה שומע 'אני גומרת', ואז אתה חופשי לשחרר מטען."

"כשאני חושב על זה, זה נראה לי קצת מוזר שלחכנים את הזין, האיבר האינטימי והשמור ביותר בגוף הגבר, לתוך עמקי גופה ונשמתה של האישה, לוקח חמש דקות בימינו, ולשלוף איזה משפט חיבה סטרילי מהפה, שלא לדבר על משהו מעבר לזה, יכול לקחת איזה חודש, אם בכלל."¹⁰²

מתוך 'מלך החומוס ומלכת האמבטיה':

"נכנסתי לסרטים. מצד אחד אני אוהב צעירות, אני אוהב את הזיק בעיניים ואת התמימות וההתלהבות לחיים. מצד שני, הן עוד לא יודעות להעריך מה זה טוב, הן לא בשלות בראש, והן גם לא יודעות להזדיין. למרות שהכוס המגולח קומפלט וקעקוע עולה מהתחת והכול מתוח והן עושות קוק לפני שהן מוצצות, ולא רק קוק אלא גם קוקו כדאי שתוכל להתפנק בלראות איך השפתיים יושבות על הזין, למרות כל זה אין להן מושג במיטה. הן כבר היו באורגיות ודחפו להן חפצים מוזרים לתחת והן אכלו כוס לחברה באיזה אירוע וזיינו אותך על גג של מלון על השרדה החמישית, ועדיין אין להן מושג במיטה. אין להן ביטחון בעצמן והן בכלל לא יודעות ליהנות מעצמן, ולכן לא כיף איתן במיטה. וגם מחוץ למיטה."¹⁰³

אפשר שמדובר בראשיתו של עידן חדש, שבו המין עומד להיות מופרד לחלוטין מתחום האהבה, הזוגיות והמשפחה. ביטוי מחודד לתופעה היא תרבות ה"פיק-אפ בר" - ברים שהם בעצם שוק בשר שנועד לספק סחורה.

בשלהי 2010 התפרסמה בכלכליסט כתבה נרחבת על שוק הבשר התל אביבי. להלן כמה ציטוטים ממנה:¹⁰⁴

"קלילות ופתיחות יתר. אווירה של הכל מותר, הכל חופשי. מותר להגיד מה שרוצים, מותר לעשות מה שרוצים. השתייה היא התירוץ."
 "אני וחברה שלי החלטנו לעשות ערב משוגע. ספרנו עם כמה בחורים אנחנו מתנשקות באותו ערב. עם כמה התנשקנו? בערך ששה, שבעה בחורים. ביומיום את ילדה טובה, אבל כשאת יוצאת, יש בכך את הצד הפרוע הזה שאת רוצה להוציא החוצה."

מצד אחד הדבר מבטא סוג של שחרור מכבלים ועכבות. מצד שני, הצעירים משלמים מחיר לא מבוטל על התפיסה הזו. מחקרים מראים שלגברים קל יותר להתייחס למין באופן מכאני מאשר נשים. זאת משום שקל להם יותר לבודד את הרגש מהיצר. כאשר המין הוא אינסטרומנטלי וחד-פעמי ומתקיים בעידוד האלכוהול, הטעם של "אחרי" אצל הנשים במקרים רבים הוא חמוץ ואף מר. צעירות רבות חשות מתוסכלות מיחסי המין שלהן, ולא אחת גם זולת ואפילו מחוללות (המוטיב הזה בולט מאד בסדרה "בנות").

על יחסי המין הקרים ועל הקושי להגיע לאינטימיות בריאה שמענו הן מהמרואיינים שלנו והן ממטפלים זוגיים. הדברים משתקפים גם בכלוגים ובתגובות באינטרנט, שבהם צעירות מספרות על חוויות שליליות:

צעירה בת 27: "פגשתי המון טיפוסים לא רציניים שחיפשו סקס וזהו. מאוד ילדותיים בגישה שלהם. מורחים אותך בסיפורים רק כדי לזיין אותך ושנייה אחר כך נעלמים. בעצם לפעמים מעלימים אותך. היה לי כבר מקרה שמייד אחרי הזיון הוא ביקש שאצא מהמיטה ואחזור לבית שלי, כי לא נוח לו להירדם עם מישהו זר. היה משהו מסעיר בסקס החפוז, אבל אני מודה שגם מדכא. שאלתי את עצמי "זה הסקס שמחכה לי כל החיים"? אני אמצא בכלל מישהו לסקס שהוא גם אהבה?"

צעירה בת 31: "יש מצבים שנשים אומרות שזה רק מין וזה בסדר, אבל זה מעט מאוד. גברים מתנתקים בקלות ונשים לא. גם אם הן נכנסו לסטוץ. הקטע של למחרת בבוקר הוא קטע קשה."

אתר להעצמה אישית: "אני לא מחפשת סטוצים כי הגוף שלי לא להשכרה. וזה לא שלא חוויתי. היתה תקופה שניסיתי לראות לאן זה יוביל. פגשתי רק טיפוסים לא רציניים שחיפשו סקס וזהו (ובתמורה ימרחו אותך בסיפורים כשביל להכניס אותך למיטה ואז יעלמו כמובן) או סתם היו טיפוסים שלא הייתי רוצה איתם קשר של ממש."¹⁰⁵

צעירות מצוטטות בכתבה בכלכליסט: "נשים הן הרבה יותר מורכבות מבחינה רגשית. דבר ראשון, יש הרבה נשים שאומרות שבסדר להן סטוצים, אבל למחרת בבוקר הן מתגוננות חרא עם זה. הרבה נשים שניהלו סטוצים, גם נשים מיניות מאוד וגם נשים שמאוד אהבות מין מדווחות על זה שהסטוץ עצמו היה כיף אבל קשה להן עם העובדה שלא היה בזה גם רגש. אצל האישה זה יותר מורכב, היא זקוקה לרמזים רגשיים."¹⁰⁶

כתבה ב-Ynet: "אין לי אוויר. אני לא מצליחה לנשום ואין לי אוויר. ברחתי מהבית שלו כי כמעט נחנקתי. אמרתי לו שאני חייבת ללכת, רצתי במדרגות, כמעט נפלתי, לא הצלחתי לראות כלום מרוב הדמעות, והתאמצתי למצוא אוויר שייכנס לי לגוף, שאוכל לנשום לרגע. הייתי מלוכלכת ורציתי לשטוף ממני את הידיים שלו, רציתי לשטוף את כל הערב הזה, למחוק אותו, להעלים."¹⁰⁷

כתבה בוואלה: "איך שהתיישבתי מול הבחור, הוא שטח בפניי את התיאוריה שלו לגבי בנות. הוא טען שבנות מתחלקות לשתיים: אלה שאתה רוצה לפרק אותן, ואלה שאתה רוצה להתחתן איתן. בזמן שניסיתי לעכל את הדברים הנפלאים שיצאו לו מהפה, הוא גם המשיך ואמר שאיך שהוא ראה אותי הוא ידע שאני בחורה מהסוג הראשון, ואני מצטטת: 'איך שראיתי אותך ידעתי שאת מהסוג הראשון. זה לא אשמתך אבל, זה בגלל שאת שמנמנת כזו'. באותו רגע קמתי והלכתי, עד שפתאום שמעתי אותו קורא לי מרחוק. חזרתי, כי חשבתי שהוא רוצה להתנצל, אבל כשהגעתי לשולחן הוא אמר לי שלא השארתי כסף על הבירה ששתיתי. וואו."¹⁰⁸

הערות שוליים

1. להרחבה בנושא ראו: אלמוג ורודין, 4.3.2008.
2. הדמות הבולטת בשינוי הענף היתה השדכנית הלנה עמרם. היא נזהרה מלקרוא לעסק שלה 'משרד שידוכים' אלא כינתה אותו 'משרד תיאום, ייעוץ והכוונה לזוגיות', שם שעשוי אולי להעלות חיוך של גיחוך, אבל באותה מידה גם לשמש נקודת מבט מעניינת על שינוי התפיסה שהיא הובילה.
3. שעשועון הדייטים הראשון בטלוויזיה הישראלית היה "זה מה יש" של דודו טופז שעלה לאוויר בערוץ הממלכתי בשלהי שנות השמונים (הוא זכה לפרודיה בתוכנית "זהו זה"). תוכניתה של מיכאלי התבססה על תוכנית אנגלית במתכונת כמעט זהה, ושודרה בישראל ארבע עונות ברציפות. כמו התוכנית האנגלית, גם 'בליינד דייט' קצרה הצלחה בתחום הרייטינג וכישלון בתחום הזיווגים. בארבע שנות שידורה הצליחה התוכנית הישראלית לחתן זוג אחד בלבד. ניתן לשער שהסיבה לכך היא שחלק גדול מהמשתתפים בתוכנית הגיעו אליה לאו דווקא בשל התקווה להכיר בן/בת זוג לנישואים אלא כדי לזכות בחשיפה תקשורתית.
4. יש להעיר בהקשר זה כי נשים רבות חוות הטרדות מיניות במועדונים (שיעורן אינו ידוע). ראו: עמית, 24.2.2015.
5. תגובה לפרנקל, 23.11.2013.
6. מילון מונחים, אתר DateShow.
7. פורום עשרים פלוס של תפוז, 2.12.2013.
8. בסקר שנערך על ידי חברת הגל החדש עבור חברת easywed לארגון חתונות, במסגרתו רואיינו 400 נשים וגברים שהתחתנו בשנת 2012, עלה כי 12% מהזוגות שנישאו (מתוך המרואיינים לסקר) הכירו באמצעות האינטרנט בתוך: ללא שם מחבר, 15.2.2013.
9. על פי אתר 'עשרת אתרי האינטרנט הטובים בישראל' עשרת אתרי הכרויות הפופולריים בישראל הם: אטרף דייטינג, ג'יי דייט, החצי השני, קופידון, בליינד דייט, שלאגר, Lovely, נפגשים, כפיות, דייטבר.
10. אנשים רבים חוששים לחשוף פרטים אישיים, ומכל מיני סיבות מטשטשים את האמת: גבר נמוך מוסיף לעצמו כמה סנטימטרים טובים בתיאור הגובה, בחורה בסביבות גיל 40 מורידה לעצמה כמה שנים ברובריקת הגיל, גבר נשוי שלא מסתדר עם אשתו מציג את עצמו באתר כ"פרוד" או אפילו "גרוש" וכדומה. בר ודורון, 6.4.2009.
11. שי טרוצמן, מנכ"ל JDate ישראל: 61% מהרווקים הרשומים כחברים בעלי מנוי בתשלום באתר הם בני 30-40, כש-54% מהם גברים. בתוך: אורפז ורוזנברג, 4.9.2015.
12. שפר, 20.1.2012.
13. פרנקל, 23.11.2013.
14. גולצמן, 5.10.2014.
15. מנגנון זה מאפשר להתחמק מאי הנעימויות הכרוכה בדחייה של חיזור (דור ה-Y מאופיין בקושי להתמודד עם מצבים לא נעימים, עם מבוכה ועם אי נעימויות), שכן מביעים את הנכונות להמשך הקשר בפני הגורם המארגן את האירוע ולא בפני בן/בת הזוג, והקשר נוצר רק אם השניים הביעו את אותו עניין. אם רק אחד מביע עניין, והשני אינו מעוניין, הרי שאותו משתתף, שלא הביע עניין, כלל לא יידע שהראשון היה מעוניין בו. מנגנון דומה קיים באתר 'אטרף דייטינג'. כל אחד יכול לסמן לעצמו אדם אחר בתור 'פייבוריט' ורק אם האדם השני יסמן את הראשון כפייבוריט, יקבלו שני הגולשים הודעה כי יש התאמה כפולה, כלומר שכל אחד מהם סימן את האחר כפייבוריט. יש לא מעט גולשים שמשתמשים בפונקציה זו כדי להתחיל עם אנשים אחרים, ובאופן הזה הם נמנעים מפניה ישירה (פסיביות), חוסכים בהודעות (מספר ההודעות שניתן לשלוח באתר הוא מוגבל), ומתחמקים מהתמודדות עם דחייה.
16. עם זאת כיום, בעידן האינטרנט והסמארטפונים, הדייט איננו עוד 'בליינד', שכן כל אחד ראה את תמונתו של השני טרם הפגישה (באתר ההיכרות, בפייסבוק או באפליקציה).
17. בלוגים של Date Show.
18. תגובה לכתבה: קמלמן, 24.3.2013.
19. הביטוי התפרסם בזכות האפיוזודה בפרק 'האיש הערום' ב'איך פגשתי את אימא שלך'.
20. מילון מונחים, אתר Date Show.
21. פרידמן, 7.1.2011.
22. שפי, 13.2.2015.
23. קמלמן, 24.3.2013.

24. קמלמן, 24.3.2013.
25. מילון מונחים, אתר DateShow.
26. מילון מונחים, אתר DateShow.
27. תגובות לכתבה: פלג, 15.4.2013.
28. כמעט 60% מהסטודנטיות חושבות שבן הזוג שלהן צריך לשלם על הכל במהלך הדייט. כך עולה מסקר שערכה חברת 'נכס' בקרב 400 סטודנטים באוניברסיטת ת"א לרגל השקת מועדון הצרכנות האוניברסיטאי הראשון בישראל, מועדון TAU. מסתבר שהסטודנטים הבנים לא מרגישים כל כך שונה מהסטודנטיות, וחרף ערכים כמו קדמה, נאורות ופמיניזם, 73% מהם עדיין מאמינים שתפקידו המגדרי של הגבר הוא לשלם על הדייט. ללא שם מחבר, 9.4.2014.
29. קמלמן, 24.3.2013.
30. בר ודורון, 6.4.2009.
31. במילון המושגים של אתר Date show מופיע אפילו ערך שנקרא 'דייטולוג', שזה כינוי לחבר הגיי שמסייע בדייטים. מילון מונחים - אתר Date Show, 10.2.2013.
32. ריטל, 15.3.2013.
33. קמלמן, 24.3.2013.
34. תגובה לכתבה: קמלמן, 24.3.2013.
35. מילון מונחים, אתר Date Show.
36. בן ישי, ללא תאריך.
37. mako, 25.4.2012.
38. ללא שם כותב, 25.4.2012.
39. מילון מונחים, אתר DateShow.
40. דן סלייטר, מחבר הספר *Love in the Time of Algorithms* (Slater, 2013), טוען כי פורמט הזוגיות בחברה המערבית השתנה באופן מהותי בעקבות האפשרות למציאת פרטנרים לדייטים באופן מקוון. הוא מכנה את העידן שלנו 'עידן היחסים המתכלים' (Disposable). ספרו של סלייטר מבוסס על שורה של מחקרים שנערכו על ידו, והוא מתאר תופעה נפוצה ביצירת קשרים זוגיים, המבוססת על נגישות קלה וזמינה למספר רב של בני ובנות זוג פוטנציאליים. הספר משרטט תמונה של קשרים זוגיים, שאחד המאפיינים הבולטים שלהם הוא הקלות הבלתי נסבלת של סיומם ותחילתם של קשרים חדשים. טרנד 'מערכות היחסים המתכלות' מייצר תסכול אצל רבים הרוצים להקים משפחה יציבה.
41. Holson, 6.1.2010.
42. לב ארי, 26.11.2013.
43. הפתיחות הזאת היא אחת הסיבות למתחים ולפערים שנפערו בין החברה היהודית החילונית לחברות החרדית והמוסלמית האדוקה. אצלם חל תהליך הפוך - התפתחות פוריטניות פונדמנטליסטית, שחונקת את החופש המיני ובעיקר את מיניות האישה.
44. לעניין זה ראו: רותם מלמד, 12.03.09.
45. ב-2010 השיקה חברה בשם אי.גי' למפרכת את 'מאץ', קונדום קטן מהרגיל, המשווק לילדים בני 12-14. לטענת החברה, שעוררה סערה ביוזמה המסחרית הנועזת, 'הקונדום הופק לאחר שמחקר של ממשלת שווייץ, שנערך בקרב 1,480 צעירים בני 10-20, מצא שבני נוער בגילים צעירים מאוד מתקשים למצוא קונדומים בגודל המתאים ולכן לא יכולים לקבל הגנה מספקת בעת קיום יחסי מין'. בחור-ניר, 23.12.10. ארבע שנים מאוחר יותר (ב-2014) השיקה חברת R3 בישראל קונדומים בשם HERO במבנה מיוחד לצעירים. ההשקה לא עוררה התייחסות מיוחדת. גבירץ, 26.2.2014.
46. הבנות בישראל התחילו לקיים יחסי-מין בגיל 15 ואילו הבנים עוד בגיל 14. עובדות נוספות שהתבהרו: הבנים בגיל הזה היו פעילים מינית הרבה יותר מהבנות (44.1% לעומת 10.5% מהבנות), רבע מתלמידי כיתות י' בחינוך הממלכתי קיימו יחסי-מין, כש-10% מהם עשו את זה עם שלושה בני-זוג או יותר, 10% עם בן-זוג אחד ו-5% אחוזים עם שניים. ומה עם אהבה? 31% אומרים שזאת הסיבה. בתוך: טרבלסי-חדד, 9.12.2003. סקר שערכה חברת הקונדומים 'דורקס' בשנת 2005 מצא כי הגיל הממוצע בעולם לקיום יחסי מין בפעם הראשונה הוא 17.3, כאשר בישראל הגיל הממוצע לקיום יחסי מין בפעם הראשונה הוא 16.7. הסקר מצא ירידה הדרגתית בגיל בו מתחילים לקיים יחסי מין. מסתבר, כי בני 16-20 החלו לקיים יחסים כבר בגיל 16.3 בממוצע. עוד נמצא כי כמעט מחצית מהנשאלים (47%) הודו כי קיימו לפחות פעם אחת יחסי מין לא מוגנים מבלי לדעת על העבר המיני של בן/בת זוגם. הישראלים מככבים בסקר כאלופים בכורות ביחס למחלות מין - 41% התנסו ביחסי מין לא מוגנים עם שותף שלא הכירו את עברו המיני. גל, 8.11.2005. על התופעה ראו גם בסקר חברת "הגל חדש" על עולמו של הנוער הישראלי, כפי שהתפרסם ביום העצמאות 2006: בהריר, 2.5.2006.
47. בסקר שנערך ב-2014 על ידי חברת הקונדומים R3 בו השתתפו 385 תיכונים בני 15-18, נמצא שכרבע מהם מקיימים יחסי מין. בבדיקת ההתפלגות של גיל קיום יחסי המין לראשונה נמצא: 5% קיימו יחסי מין לראשונה בגיל 12, 6% בגיל 13, 21% התחילו בגיל 15, 17% בגיל 16, 22% בגיל 17. רק 5% מהנערים הפעילים מינית בתיכון המתונו לגיל 18. עוד נמצאה בסקר ירידה במספר המקיימים יחסי מין ללא אמצעי מניעה: 15% הודו בכך. גבירץ, 26.2.2014.

- במחקר של ארגון הבריאות העולמי, שנעשה בקרב תלמידי תיכון בכיתות י' לאחרונה (2012) ב-35 מדינות, נמצא ש-18.5% מתלמידי ישראל היהודים כבר קיימו יחסי מין (המחקר בישראל נעשה על ידי ד"ר יוסי הראל-פיש וד"ר מירן בוניאל ניסים מאוניברסיטת בר אילן). נתון זה מיקם את ישראל בתחתית הטבלה העולמית (מקום 32). 5.9% מהבנים ו-3.7% מהבנות בישראל ציינו כי ההתנסות הראשונה שלהם בקיום יחסי מין הייתה בגיל 12. ככל שעולים עם הגיל (עד 15) יש עלייה במספר הבנות שהתנסו במין לעומת מספר הבנים. יש לסייג את ההשוואה למדינות אחרות בעולם בכך שהמדגם כלל מן הסתם גם תלמידים דתיים וחרדיים וכן לקחת בחשבון שהתלמידים נשאלו על יחסי מין מלאים. טרבלסי-חדד, 16.12.2012.
48. מצוטט בתוך: גלבע וקליין-שובע, 24.11.2013.
49. ד"ר נלי שטיין, מטפלת משפחתית וזוגית מוסמכת, מתמחה בטיפול מיני, מנחת קבוצות בתחום מיניות האדם אומרת: 'יש לא מעט, גם בגילאי 12-13 שמבצעים מין אוראלי ואפילו אנאלי, כשהטענה שחוזרת על עצמה ש'היא רוצה לשמור על קרום הבתולים'. בתוך: אמיתי-כהן, 17.12.12.
50. ב-2009 דווח באתר מאקו על צמידים צבעוניים שהגיעו מארה"ב והפכו ללהיט גם בקרב בני הנוער בארץ. מדובר בצמידים שמי שעונד אותם רומז למעשה על כוונותיו המיניות, כאשר לכל צבע יש משמעות של אקט מיני כלשהו. לכאורה מדובר בתופעה צדדית. למעשה, היא מבטאת את ירידת גיל קיום היחסים המיניים, את הפלורליזם (יש שיאמרו ההפקרות) המיני המאפיין היום את תרבות הילדים והנוער, ולא פחות מכך את אדישותם ועיוורונם של ההורים ושל שאר סוכני החיברות לתופעה הזאת.
51. ערבה גרשון רוז, 'סטטוסים מצייצים', בעקבות התפוצצות פרשת אייל גולן. הסטטוס הזה הוליד מעל ל-7500 לייקים ו-450 שיתופים.
52. הסוציולוג, ד"ר יוסי הראל, ראש תוכנית המחקר הבינלאומית לרווחתם ובריאותם של בני-נוער באוניברסיטת בר-אילן אמר בריאיון: 'בהיעדר בשלות וכלים נכונים להתמודדות עם המורכבות הכרוכה ביחסי מין, פוטנציאל הפגיעה הנפשית עולה, היכולת הלימודית נפגעת, וגדל הסיכוי לפתח תבניות שגויות בכל הקשור להתמודדות עם מערכת יחסים רומנטית בעתיד. חלק לא מבוטל ממבוגרים שיש להם בעיות רציניות בתחום הזוגיות והתפקוד המיני, נחשפו בין השאר למערכות יחסים בלתי-בריאות ומעוותות בנעוריהם. מחקרים מוכיחים, כי ההסתברות שילדים שנחשפו למערכות יחסים בלתי-בריאות בגיל מוקדם יחוו קשיים בזוגיות וברומנטיקה כבוגרים - גבוהה'. בתוך: טרבלסי-חדד, 9.12.2003.
53. להב, 4.3.13.
54. אורן, 19.9.2013.
55. במחקרה של ד"ר נילי שטיין עלה שההורים ובתי הספר הם מקורות המידע האחרונים עבור הצעירים. המקור העיקרי ללמידה הוא דווקא החברים והחברות. שם יורד מחסום הבושה ומתקיים שיח פתוח. בתוך: אמיתי-כהן, 17.12.12. לדברי טלי טריגר, מנהלת היחידה למיניות, זוגיות ומשפחה בשפ"י (שירות פסיכולוגי ייעוצי) במשרד החינוך (נכון ל-2009) ב-60 אחוזים מבתי הספר החילוניים בישראל כבר הוטמעו תוכניות חדשות לחינוך מיני, אבל ב-40 אחוזים ההטמעה מינורית מאוד. [...] כיום אחיות בית הספר כבר לא נכנסות לכיתות לשיעורי חינוך מיני וגם היועצות לא אמורות להיות אלה שנכנסות לכיתות, אלא אלו שמכשירות את המורות. זה נכון שיש עדיין הרבה מאוד מחנכות שקשה להן לדבר עם הילדים בצורה פתוחה. הן חוששות ואמרות לנו 'מה אני אעשה אם הוא ישאל אותי אם אני מאוננת? אם אני שוכבת עם בעלי?' לדברי טריגר, החינוך המיני אמור היה לעבור מהפכה בשנים האחרונות, אבל חילופי השרים והמנכ"לים במשרד החינוך עיכבו את התהליך'. בתוך: רותם מלמד, 12.3.2009. הראיון עם טריגר נערך ב-2009 ונראה שמאז לא השתנה הרבה. ב-2012 כתבה צעירה בשם רונה סגל תסריט לסרט עלילתי בשם 'שש פעמים' (במאי ומפיק יונתן גורפינקל), שעוסק בניצול מיני של בחורה בבית הספר התיכון. על אף שהסרט זכה בפרסים רבים, סוקר בהרחבה בתקשורת ואף הוקרן במשכן הכנסת, חלק מבתי הספר לא הסכימו להקרין את הסרט לשם דיון בנושא.
56. רופאים בשירותי בריאות כללית אספו במשך שנה שלמה את שאלותיהם של בני נוער בפורום 'הגוף בגיל ההתבגרות' ב-Ynet, הקיים כבר כמעט עשור, והרכיבו מדגם המציג מגמות בכל הקשור לייעוץ רפואי לבני נוער. החדשות הטובות הן שבני הנוער מצאו דרך לקבל תשובות גם בלי לנהל את 'השיחה' מעוררת המבוכה עם ההורים. אחד הנתונים הבולטים העולים מהמדגם הוא שעיקר השאלות של בני הנוער עוסקות במיניות, ופחות בתחומי בריאות אחרים. 72% מקרב ילדים בני פחות מ-14 שאלו לרוב שאלות הקשורות במיניות, בעיקר על המחזור החדשי (בקרב בנות) ועל מבנה איבר המין (בקרב בנים). ראובן, 19.7.2012.
57. רינגל-הופמן, 31.10.2007.
58. התיק נגד אייל גולן נסגר מחוסר ראיות ואילו אביו הורשע ונידון למאסר.
59. זהבי, 17.11.2013.
60. אנחנו מבססים את הטענה על ראיונות שנעשו עם הורים של הנערים שהואשמו באונס קבוצתי במהלך 2014. בראיונות הללו הם הגנו בחירוף נפש על ילדיהם וסירבו להודות כי היה פסול כלשהו בהתנהלות של בניהם ובתפישת המין וגוף האישה. הם סירבו לגנות ולו בלשון רפה את הילד שלהם שהיה מעורב במין קבוצתי (גם אם זה לא אונס) רק מהטעם שהנערה פיתתה. הם כלל לא משררים שהילד שלהם היה צריך לכל הפחות לקום וללכת ולא להשתתף בחגיגה. גם השיח

הציבורי בעקבות פרשת יחסי המין של אישה מקרית גת עם מספר רב של ילדים קטינים שהתפוצצה במהלך שנת 2014 התמקד באחריותה הפלילית של האישה, וכמעט לא נדון בו הכשל החינוכי של הילדים הקטינים, אשר ביצעו באישה אקטים שלקוחים מסצינות של סרטי פורנו, כולל המלל הבוטה והמבזה שבהם. כמו כן כמעט ולא עלתה בשיח הציבורי ביקורת על ההורים. ראו: סופר, ללא תאריך.

61. זיו-גולדמן, 1995; ורצברג, 2000.

62. מנתוני שני אתרי הפורנוגרפיה המרכזיים ברשת עולה כי מאז שנת 2006 ועד 2012 גולשים צפו ב-1.2 מיליון שנות חומרי וידאו למבוגרים בלבד. הנתונים הבלתי נתפסים נאספו על ידי מנוע חיפוש לאתרי פורנו. שני האתרים מציעים כיום 735 אלף סרטונים לצפייה, כאשר למעלה מ-20 אלף נוספים עולים לאתרים מדי חודש. אורכו הממוצע של כל סרטון הוא 11 דקות. על פי הנתונים, כל אדם יכול לצפות בפורנוגרפיה 16 שנים ברציפות מבלי לחזור על אותו סרטון פעמיים. עוד נטען כי חלוקה של הנתונים תעניק 15 צפיות בממוצע לכל אדם על כדור הארץ. בנוסף, בתקופה שנמדדה פורסמו 2.5 מיליון תגובות לסרטונים. מפרסמי המחקר ציינו כי ישנם עוד אתרים רבים לצפייה בסרטוני פורנו, אשר לא נכללו במחקר. ייתכן שזה בלתי אפשרי לערוך בדיקה דומה על מאות ואולי אלפי האתרים הללו, אולם לדבריהם, אם הדבר היה נעשה - התוצאות היו 'מרקיעות שחקים'. מערכת וואלה חדשות, 20.12.2012. תעשיית הפורנוגרפיה מגלגלת 13 מיליארד דולר לשנה רק בתוך ארה"ב. מתוכם 3 מיליארד דולר פורנוגרפיה ברשת. מכון חרוב, נובמבר 2013.

63. Mesch, 2005.

64. הסמאטרפונים בחלקם חוסמים, אם כי באופן מוגבל, גישה לחומרים פורנוגרפיים.

65. מקורות החשיפה המרכזי של בני נוער בישראל לפורנוגרפיה הוא האינטרנט (60%) והטלוויזיה (46%). דשן ובוכניק, 2012.

66. דשן ובוכניק, 2012.

67. כ-200 נערים, בני 14a18 השתתפו במחקר. התברר כי יותר ממחציתם (52%) גולשים באתרים פורנוגרפיים כמה פעמים בשבוע ו-40% גולשים בהם כמה פעמים בחודש. רק 8% טענו שאינם גולשים לאתרים כאלה כלל. מור, 2012. חשוב להדגיש שהמחקר מתייחס רק לבנים ולא לבנות. לדברי דפנה אייזנרייך, רכזת החינוך במרכז הסיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית בתל אביב, 'הקול של הבנות פחות נשמע כשמדברים על פורנוגרפיה. גם בסדנאות, כשמדברים על מיניות, אף נערה לא תשב בכיתה ותאמר שהיא צופה. לעומת בנים שכן ידברו על כך'. אייזנרייך מסכימה כי ייתכן שגם במחקרים בנות אינן מדווחות בצורה אמينة. 'זה מקביל לדיבור על אוננות בקרב נשים. האישה נתפשת כיצור פחות מיני, ולכן לא נעים ולא נוח לדבר על זה. בתוך: רותם, 21.10.2012.

68. הגיל הממוצע של אלה המדווחים באתרים השונים על מצוקה בנושא קיום יחסי מין הולך ויורד. מצד אחד זו תופעה המעידה על פתיחות, מודעות וחשיפת קשיים. מצד שני, מומחים טוענים שהדבר מעיד על התפשטות הבעיות לגילאים צעירים מדי, שיסודן בחשיפה בלתי מבוקרת. ראו אתר yourbrainrebalanced.com. במחקר שנעשה לאחרונה נמצא שבני נוער שנחשפו לסרטים עם תכנים מיניים, נטו להיות יותר פעילים מינית ולקיים יחסי מין לא זהירים מאלו שראו סרטים בהם היו פחות תכנים מיניים. O'Hara, Gibbons, Gerrard, Li & Sargent, 1.9.2012. ממחקרים שנעשו בארה"ב עלה שהצפייה בפורנו פוגעת בתפקוד של בני כל הגילים, אך במיוחד אצל בני הגיל הצעיר, שכיום (תחילת העשור השני של שנות האלפיים) הם בני 18-25, כי הם התחילו לצפות בפס רחב בגיל ההתפתחות המינית, לפני שרכשו ניסיון מיני אמיתי, ולכן הנזק גדול יותר וקשה לטיפול. ראו: Owens, Behun, <http://youtu.be/wSF82AwSDiU>; Manning & Reid, 2012.

ד"ר צחי בן ציון, הפסיכיאטר הראשי והאחראי על השירות לבריאות מינית בקופת חולים לאומית, טוען שהצפייה בפורנוגרפיה בגיל צעיר יוצרת בעיות בתפקוד המיני של גברים צעירים. בן מוטרדים למשל מגודל האבר שלהם וכדומה, כי הם חושבים שמה שהם ראו, ככה זה, וזה נתפש כאידאה. אשר לנערות אומר בן ציון כי 'לפחות לפי מה שאני רואה בקליניקה, החשיפה לפורנוגרפיה יוצרת פחדים וסלידה, ובאופן כללי רתיעה מיחסי מין'. בתוך: רותם, 21.10.2012.

69. לדברי דנה ויינברג, מנכ"לית עמותת 'נשים לגופן': '...צורת הגוף המוצגת חוזה מנופח לנשים, למשל, כפי שהוא נראה באתרים פורנוגרפיים ומשתקף בפרסומות או בכל מדיום אחר משפיעה על דימוי הגוף של נערות צעירות וגורמת להן להיות לא מרוצות מממדיהן. אם פעם דיברו על הגוף באופן כללי, ועל רזון, כיום נוסף הרצון להגדיל את החוזה בעזרת חזייה מרופדת באופן מופרז. שלא לדבר על ניתוחים להגדלת חוזה שנעשו פופולריים בקרב בנות נוער'. בתוך: רותם, 21.10.2012. בסדרה 'סקס והעיר הגדולה' היתה התייחסות ביקורתית לתופעה הזו, כאשר סמנטה ניסתה ללבוש חזייה עם פטמות מובלטות. היא אמנם השיגה מהר מאד סקס, אלא שהגבר היה כל כך ילדותי (כינה את איבריה בשמות תינוקיים) מה שהוריד לסמנטה את כל הריגוש. הפואנטה הייתה: כשאת לובשת חזייה כזו כדי להשיג תשומי של גברים, אל תתפלאי שנמשכים אליך בעיקר הגברים הילדותיים.

70. מכון חרוב, נובמבר 2013.

71. גלייטמן, 11.7.2013.

72. ברשת קיימים עשרות אתרים ישראלים של רופאים וסקסולוגים. כולם מדברים על 'חרדות ביצוע', בודקים בעיות הורמונאליות, מציעים טיפול פסיכולוגי וכדומה. אבל אף אחד, כולל הצעירים עצמם, לא מבין את המקור לאין אונות,

מאחר והמטופלים בריאים לחלוטין מבחינה פיזיולוגית. ישנם מאות אלפי צעירים בארץ כמו בארצות מערביות אחרות שסובלים בשקט. מומחים טוענים כי יש פתרון לבעיה - תהליך גמילה פשוט יחסית, שמביא לתוצאות מצוינות.

למשל www.nofap.org; www.reddit.com/r/NoFap; www.yourbrainrebalanced.com .73

<http://www.drelist.com/porn-and-erectile-dysfunction>; .74

<http://www.psychologytoday.com/blog/fixing-families/201212/porning-too-much>;

<http://blogs.psychcentral.com/sex/2012/05/abusing-porn/>; <http://www.thefix.com/content/youth-and-pornography-addiction>;

<http://www.agoracosmopolitan.com/news/sexuality/2013/07/24/6539.html>;

[/http://www.sexwithmaryline.com/is-normal-porn-watching-affecting-your-manhood](http://www.sexwithmaryline.com/is-normal-porn-watching-affecting-your-manhood)

.75 במחקר נמצא קשר אמפירי הדוק בין צריכת פורנוגרפיה מוגברת על ידי בני נוער וצעירים בישראל לבין תפיסה מעוותת של יחסים מיניים וקבלה עקרונית של השימוש המיני בנערות ונשים. מור, 2012.

.76 ד"ר דפנה שגיב רייס, המתמחה בעבודה עם משפחות של מתבגרים ובטיפול מיני ביחידים וזוגות מציינת כי בפורנו מתחילים מהאמצע - המין מבוצע ללא היגיון של סדר פעולות מיני; כי האישה בפורנו כמובן מסוככת מעצמה - הנרתק רק מחכה וממתין לרגע שמישהו יחדור אליו; כי בפורנו אין מעגל של גירוי ופיתוי המוביל למגע; כי אפשרות הסירוב אינה קיימת - אישה תמיד מאושרת לעשות סקס, והיא אף מגיעה בקלות לאורגזמה; וכי בפורנו הכול אפשרי עבור הגבר - אין התחשבות בהיגינה ובאמצעי מניעה; כל הזוויות והפתחים של גוף האישה זמינים. [...] סרטי הפורנו מראים לבני הנוער ייצוג שקרי ומעוות על מיניות האישה, לפיו נשים מפיקות הנאה מהשפלה וביזוי מיני, גונחות כתוצאה ממין אגרסיבי ואלים. [...] נשים מוצגות כאובייקטים של תאוה גברית, והנן אמצעי לבידור ולעינוג האחר, הגבר, עד לכדי סיפוק. פורנוגרפיה מציגה הכנעה ושליטה גברית בנשים, בזמן שמיניות האישה שקופה וחסרה. בתוך כך, למשל, אוננות נשית בסרטי הפורנו אינה מופיעה מתוך רצון לעינוג עצמי, אלא על מנת לגרות את הצופה. מנקודת מבט מגדרית, הוסיפה ד"ר שגיב רייס, בבחינת מארג הכוחות בין גברים בין נשים, סרטי הפורנו משמרים את הסטריאוטיפ לפיו הגבר הוא הפעיל, היודע, תמיד זמין ומעוניין. גם הוא מתפקד בעצם כמו שלעולם אותו נער הצופה בפורנו לא יצליח; מחזיק זקפה לאורך אקט מלא, כשהזקפה מגיעה תוך אפס שניות ונמשכת למעלה משעה. אליגון, 14.11.2012. במחקרה של ד"ר אביגיל מור נמצא קשר מובהק בין צפייה בפורנוגרפיה לבין קהות חושים בקרב נערים בישראל (בגילאים 14-18) למצוקתן של נערות ולקבלה של ניצול מיני, כולל הסכמה להיגדים כמו 'אין שום פסול במין סדרתי עם נערה'. רק 27% מהנערים סברו כי נערה שמקיימת יחסי מין בשרשרת לא עושה זאת מרצון חופשי. 34% חשבו שהיא באמת בוחרת בכך ו-39% לא היו בטוחים. מור, 2012. ד"ר שטיין כותבת בסיכומי מחקרה על מיניותם של מתבגרים ישראלים: 'החשיפה לפורנוגרפיה מקשה על הנערים להיחלץ מהשפעתם של מסרים סקסיסטיים על התודעה, ושמה אותם בקונפליקט כאשר הם נכנסים לקשר זוגי מחייב וארוך טווח. בדומה לנערות מעידים הנערים כי נקודת המוצא בה הם מתחילים את יחסיהם המיניים ההטרואסקסואלים היא נקודת מוצא סטריאוטיפית. [היא] מכוונת אותם יותר כלפי היבטים של כוח ותשוקה ופחות כלפי אלה של אינטימיות ומחויבות'. שטיין, 2005.

.77 בסדרה הישראלית 'אופוריה', שמתבססת על תחקיר אודות תרבות הסקס המקובלת היום בקרב קטינים, מוצג סקס שמתחיל בפורנו ומתנהל על פי מודלים של פורנו. הסדרה, אותה כתב רון לשם וביימה דפנה לוין, עוסקת בעולמם של נערים בני 17, המעבירים את זמנם בקיום יחסי מין, בשימוש בסמים ובחיפוש אחר ריגושים. זהו עולם של בדידות וריקנות, ונעדר סמכות הורית. רון לשם הבמאי מספר: 'הם לא מחפשים באמת כלום, כי הכל בהישג ידם בחיפוש בגוגל בטלפון הנייד... הפרק הראשון מתחיל בזה שבגיל 8 ראית אנשים קופצים ממגדלי התאומים. ראית כבר כל כך הרבה דברים בגיל 8, שמה יעניין אותך כבר בגיל 17? התרגלת לקצב דפיקות לב, לזרימת דם, לקצב אדרנלין כזה, שאתה מחפש את הדבר הבא...'. איזיקוביץ, 29.11.2012. גם האלכוהול משחק תפקיד מרכזי עוד יותר אצל האחים הצעירים. הנה כי כן, ב-2013 דיווח המקומון האילתי על 250 בני נוער שיכורים שאותרו על ידי שוטרים במסיבת אלכוהול באתר מבודד דרומית לעיר. רכות סירת ההורים העירונית אמרה בראיון למקומון האילתי: 'במסיבה היו נערות שיכורות שהתפשטו מכל בגדיהן ולא ניתן לדעת אם לא התרחשו שם מקרי אונס'. 'העברנו את המידע המודיעיני למשטרה, והיא פעלה בשטח', סיפרה סבן, 'מכיוון שהורים מכירים את הפייסבוק, הילדים כבר לא מעבירים שם מסרים, אלא בתוכנת ה'ווטסאפ'. יירטנו את המסרים, וכך נודע לנו על קיומה של המסיבה ומיקומה. זאת היתה מסיבת ענק. השוטרים מצאו 250 ילדים שיכורים, אלכוהול בכמויות שלא היו מביישות מסיבה בינלאומית. היתה שם כמות עצומה של ציוד הגברה. הכל יזמות של בני נוער. לצערי, אני מאמינה שיש להם עזרה ממבוגרים. כל ילד מגיל 14 שילם 40 שקלים וקיבל צמיד. המשטרה מספרת שאף פעם לא נתקלה במסיבה בהיקף כזה. הם מעריכים שאם המסיבה לא היתה מפוזרת באמצע, זה היה נגמר באסון. היו שם בנות עירומות. בנות ששתו והתפשטו לגמרי, וכל אחד יכול היה לעשות בהן כרצונו. אני לא יודעת אם לא היו שם מקרי אונס. גם אם הבנות ירצו להזעיק עזרה, ובמסיבות כאלה, הן בדרך כלל לא מעזות, הן לא יוכלו מכיוון שמדובר במקום מרוחק שיש בו קליטה משובשת של טלפונים ניידים. חוק האלכוהול הבריח את הילדים להרים ועכשיו קשה לנו מאוד לאתר אותם. יש לנו בעיה עם אחריות ההורים. אני טוענת שהורה שיוודע שהילד שלו הולך למסיבה, צריך לבדוק להיכן הוא הולך? באיזה מצב הוא חוזר? האם הוא לוקח סמים? אתה יודע כמה סמים מסתובבים

- בעיר? הפכנו להיות תרבות של שתיית יינות ופסטיבלי בירה. זה בסדר כשאתה מבוגר. אבל ילדים בני 14 לא אמורים לשתות אלכוהול. זה עצוב שבלי אלכוהול, הילדים כבר לא יכולים ליהנות ממסיבה'. כרמון, 3.10.2013.
78. מחקרים מצאו שגם ללא נוכחות גבר, נשים ממשיכות להתייחס למיניות של עצמן כאילו הגבר הצופה נוכח - הגבר שבראשן ראו: Holland, Ramazanoglu, Sharpe & Thomson, 1998.
79. מחקר שנערך בארצות הברית בחן את אופן הייצוג של נשים וגברים בכמה עשרות משחקי וידאו מובילים. הוא מצא ש-60% מהדמויות הנשיות במשחקים מעוצבות באופן סקסיסטי. כ-40% מהדמויות הנשיות לבושות בבגדים חושפניים (לעומת 8% מהדמויות הגבריות), ושיעור דומה של דמויות נשיות משלבות מיניות מוחצנת ותוקפנות - שילוב שכמעט אינו קיים אצל הדמויות הגבריות. אילני, 5.2.2008.
80. רונית ארגמן, עובדת סוציאלית, מנחה ומטפלת מינית מוסמכת בהתמכרות למין בקרב ילדים ונוער, סיפרה בריאיון: יש בארץ ובעולם עלייה מאוד גדולה במגע מיני אוראלי, ואנחנו מוצאים את זה בשכיחות גדולה והולכת בגילאי חטיבת הביניים. זה אקט שמצריך רמה מאוד גבוהה של אינטימיות, אבל עבור בני הנוער זה כמו מזמזום. הם לא מבינים את רמת האינטימיות, כי הם נחשפים לזה כל הזמן באמצעות המדיה/ בתוך: רותם מלמד, 12.03.09. אחד המרואיינים שלנו סיפר על ידידה שסיפרה לו על ילדים כבני 14 שנוהגים לשחק משחק שבו מכבים את האור, כל בת שמה שפתון בצבע אחר, הבנים מפשילים את המכנסים. כעבור כמה דקות מדליקים את האור, והבן שאצלו יש יותר צבעים של שפתון על איבר המין הוא המנצח.
81. הפסיכולוג החברתי הידוע פיליפ זימברדו (Philip Zimbardo) מצא קשר בין השקעה של שעות מרובות בצפייה בפורנו ובמשחקי וידאו לבין היכולת של פיתוח יחסים אישיים ובכלל זה יחסים זוגיים. על פי המחקר, תלמיד התיכון הממוצע מבלה שעתיים בשבוע בצפייה בפורנו, נכון ל-2011. באותה שנה הופקו 13500 סרטי פורנו באורך מלא לעומת 600 סרטים הוליוודיים. Lutz, 1.6.2012; Zimbardo & Duncan, 2012.
82. בנוש, 27.10.2011.
83. בתוך: רותם מלמד, 12.3.2009.
84. בנוש, 27.10.2011.
85. מצוטטת בתוך: שפר, 23.12.2011.
86. שחר, שלמה. 7.1.2013. סטאטוסים מציינים.
87. מחקרים שנעשו בשנים האחרונות בבריטניה ובארצות הברית מצביעים על עלייה במספר הפרטנרים ליחסי מין במהלך השנים ובפתיחות המינית (גיוון הפעילות) ומצד שני ירידה בתדירות קיום היחסים. הסיבות לכך הן ככל הנראה העלייה בשעות העבודה של גברים ונשים והזמינות של סקס באינטרנט. Mercer, 30.11.2013; No Author, 22.7.2015.
88. מחקר שנערך בקרב 1,870 נשים עבור חברת תרופות אונליין בשם UK Medix מצא שרק כמחצית מהנשים (51%) בכל הגילאים, לא מעצבות או מסגנות את שיער הערווה שלהן. 62% סיפרו גם שכן זוגן 'מעדיף את הלוק הטבעי'. אם היו מפלחים את אוכלוסיית המדגם קרוב לוודאי שהיו מוצאים שבקרב צעירים עיצוב האברים האינטימיים שכיח הרבה יותר מהדורות המבוגרים יותר. טרנד הגילוח נובע מן הסתם ממספר סיבות, כגון היגיינה, נוחות (הליכה עם בגד ים חושפני) ואולי גם הנאה מינית גדולה יותר. אבל סביר להניח שיש כאן גם השפעה של עולם הפורנו. כהן, 18.12.2013.
- סקר אחר - שנערך לרגל השקת לומאה בישראל, מכשיר ביתי להסרת שיער בטכנולוגיית IPL של חברת פיליפס - בדק את הרגלי הסרת השיער באזורים האינטימיים בקרב נשים וגברים בישראל והעדפות של בני הזוג בעניין. מהסקר עולה כי כ-60% מהגברים מעדיפים כי בת הזוג שלהם תסיר את כל השיער מהמקומות האינטימיים. בקרב גברים רווקים ההעדפה מטפסת ל-76%. בפועל, רק 32% מהנשים (פנויות ובזוגיות כאחד), מסירות את כל השיער. עם זאת, רב הנשים מצהירות כי הן מקיימות שגרת טיפוח כלשהי של האזורים האינטימיים (הסרה מלאה, הסרה חלקית או קיצוץ וטיפוח השיער) ורק כ-20% מעידות כי אינן מסירות או מטפחות כלל את שיערן באזורים אלה. עוד מצביע הסקר על קשר מובהק בין גיל האישה והרגלי הסרת השיער שלה, כאשר הבחירה בהסרת שיער מלאה מהאזור האינטימי נפוצה פחות ככל שעולה הגיל (40% בגילאי 18-29 מן הנשים מסירות לחלוטין את שיערן באזורים האינטימיים לעומת 18% בלבד בגילאי 50 ומעלה). הסקר מצא עוד כי 39% מהגברים הישראלים מקיימים גם הם שגרת טיפוח של השיער באזורים האינטימיים. כ-21% מהגברים מקצרים ומסדרים את שיערם אך אינם מסירים אותו, 13% מסירים חלקית את שיערם ואילו כ-5% מעדיפים להסיר לחלוטין את שיערם באזור זה. המחקר מצביע על קשר מובהק בין גיל הגבר לבין הרגלי הטיפוח שלו. בקרב גברים צעירים בקבוצת הגילאים 18-29, כמחצית מקיימים שגרת טיפוח של אזורים האינטימיים בעוד שבגילאי 50+ כ-77% מהגברים אינם מקיימים כל שגרת טיפוח שיער באזור האינטימי. ללא שם מחבר, 10.9.2014.
- הגילוח של אבר המין משרת מטרת נוספות: הקטנת הסיכוי להידבק בכיני ערווה ('מנדבוצ'קס') והבלטת האיבר עצמו (כאשר יש שיער, האיבר מוצנע). במובן הזה גברים נוטים לגלח את שיער הערווה על מנת לייצר חזות של פיך גדול (פיך מגולח נראה יותר גדול מפין לא מגולח).
89. מור, מערכת 'חורים ברשת', ללא תאריך. פורסם במקור באתר הרשמי של שינייד אוקונר www.sineadoconnor.com
90. אלעזר, 6.10.2013.
91. מתורגם בתוך אלעזר, 6.10.2013.

92. רונן, ארז - מערכת 'חורים ברשת', 2014.4.2.
93. גלית 007, 22.02.07.
94. <https://www.youtube.com/watch?v=8XnhQdssJ1w>
95. על התופעה ראו בין השאר: Williams, 11.1.2013.
96. נלי שטיין, מטפלת זוגית, משפחתית ומינית, מנחת קבוצות בנושא מיניות, כתבה בסיכום מחקרה: 'ממצאי המחקר הנוכחי מעלים מציאות של ריבוי מיקומי זהות. נערות מכירות תפקיד מסורתי זה, אך הן מוסיפות לו משמעויות חדשות נוספות. בד בבד עם העלייה בכוחן בתוך מרחב היחסים האינטימי הן הופכות לבעלות השליטה על התנהלות היחסים המיניים. כלומר, על קצב התקדמותו של המגע המיני ועל העיתוי בו הוא מתקיים. שליטה זו אינה נהדפת על-ידי הנערים אלא מקבלת הכרה ולגיטימציה מצדם, כאשר - לעתים - די ברמז בלבד בכדי להעביר את המסר הרצוי להן. [...] בקרב נערות החיות בסביבות חילוניות ומתקדמות עולה היכולת להיות מכוונת להנאה ולניסיון מיני כחלק מתהליך הצובר עוצמה המתקיים במרחב המיני [...]. ביחסיהן עם אחיות ובגרות וחברות הן מצליחות לייצר מרחב שיח בו פוחתת הבושה, ונפתחות אפשרויות של דיון בתשוקה הנשית. בה בעת משמש מרחב שיח זה כמקום לביטוי גלוי של הכעס כלפי בן זוגן ולברור הציפיות כלפיו. כמו כן, במרחב שנוצר מתוך שיחותיהן עם חברות ואחיות הן מכוונות את עצמן כבעלות עוצמה ביחס לחולשתם של הנערים סביבם. [...] כמו כן, עולה מצד הנערים הסכמה לציפייה מהם לרצות מינית את בנות זוגם. הסכמה הטוענת במשמעויות נוספות מיקומי זהות הגמונים ביחס לביצועיות ולתפקוד מיני, ונקשרת למיקומים אלטרנטיביים. בהם הם תופסים עצמם כשותפים לקשר הזוגי ואחראים להנאתה של בת הזוג. בנוסף להכרה בדרישתן של הנערות לריצוי מיני הדדי, הם מכירים גם בעמדתן כ'שומרות הסף של החלק המיני בתוך הקשר הזוגי. הכרה מעין זו לא רק מעצימה את הנערות, אלא חשובה כתורמת לביסוסם של גבולות ביחס להטרדה ולפגיעה מינית. נראה שבמרחב המיני ההכרה הגברית לנורמה של הדדיות מסייעת אף היא לטשטוש של ההירארכיה המגדרית המסורתית במשמעות של צמצום מרחב הזכויות המיניות הגבריות. יחסי מין אינם יכולים עוד להידרש באופן חד-צדדי על-ידי נערים, והם נדרשים לדיאלוג זוגי - רגשי ומיני'. שטיין, 2005. בריאיון איתה אמר שטיין: 'זה נושא שעולה בגיל מאוד צעיר ועלה אצל כל הנערות שראיינתי. ניתן ללמוד עד כמה זה חשוב להן מסיפור של אחת הנערות שראיינתי. היא סיפרה שבחור שחזר אחריה שכנע אותה להפוך להיות חבר שלה, כלומר לעבור ליחסים שכוללים מין. הוא לא היה הבחור הראשון שלה, וכשהיא התחילה לקיים איתו יחסים התעורר אצלה פחד שהיא לא מספיק טובה במיטה. היא פנתה לחברה וביקשה ממנה ללמד אותה איך לענג אותו, והחברה לקחה דאורונט והדגימה לה. שתיהן לא התביישו. הנושא הזה עלה אצל מרבית הבנות בהיבטים שונים. הן יכולות לדבר על תשוקה ועל פנטזיות, וגם לצחוק על זה. [...] במשך ההיסטוריה מיניות נשית וניסיון מיני נשי נכרכו בגינוי חברתי עד מוות. הדין של ניסיון מיני נשי היה לעתים סקילה באבנים, ופתאום יש לזה ערך חיובי. לא רק הבן, הגבר, צריך לבוא עם ניסיון, אלא רצוי שגם לבת יהיה. ההיררכיה שהוא החונך והיא התלמידה משתנה. כיום החניכה המינית נעשית במקרים רבים בכלל לא ליד הגבר. החברות מלמדות אותה, זו חניכה נשית.' בתוך: רותם מלמד, 12.3.2009.
97. זו גם ככל הנראה הסיבה לשיעור הקטן יחסית של בקשות להפסקת היריון. ראו: למ'ס, 14.10.2013.
98. מצוטטים בתוך: מנשה ורוזנבאום, 21.10.2010.
99. גורפינקל, 16.3.2013.
100. <https://www.youtube.com/watch?v=W8QPXg4yHdI>
101. בן כנען, 8.2.2008.
102. הייטנר, 1998, עמ' 35; 77-78; 32.
103. הייטנר, 2004, עמ' 191.
104. בתוך: מנשה ורוזנבאום, 21.10.2010.
105. מערכת הדרך למעלה, ללא תאריך.
106. צעירות מצוטטות בכתבה: מנשה ורוזנבאום, 21.10.2010.
107. אנא, 28.8.2012.
108. שפר, 9.12.2011.

[לדף המאמר באתר <<](#)